

Fuglelivet på Grunnane ved Svelvik før og nå

Av Steinar Stueflotten

Innhold

Innledning	2
Beskrivelse av området	2
Fugletårn	4
50 år med fugleobservasjoner på Grunnane	4
Viktige endringer i fuglelivet på Grunnane i løpet av 40-50 år	7
Nye arter som nå er blitt vanlige	7
Arter som var sjeldne for 40 år siden, men som er vanlige nå	9
Arter som var vanligere og mer tallrike før	9
Mange trekkfugler ankommer tidligere nå enn for 40-50 år siden	10
Fuglearter på Grunnane før og nå	11
Konklusjoner	35
Takksigelser	35
Referanser	35

*Grunnane med store blottlagte fjæreområder sett fra fugletårnet mot Bokerøya og Saltskjær.
Foto: Steinar Stueflotten, 03.04.23.*

Innledning

Fuglelivet i gruntvannsområdet på Grunnane sør for Bokerøya i Svelvik fikk økt oppmerksomhet da området kom med i den første oversikten over verneverdige områder i Vestfold fylke på begynnelsen av 1970-tallet. Våtmarkene ble grundigere vurdert i «Utkast til verneplan for våtmarksområder i Vestfold» (Hagelund og Norderhaug 1975). Grunnane var den gangen en viktig lokalitet for overvintrende sangsvaner i Norge. Dette var nok en viktig grunn til at området ble foreslått vernet. Den første samlede oversikten over fuglelivet i området ble publisert av Tom Schandy i rapporten «Fuglelivet på Grunnane, Svelvik i Vestfold» (Schandy 1978). Den 2. oktober 1981 ble Grunnane naturreservat vernet med kongelig resolusjon. Formålet med Grunnane naturreservat er gitt i verneforskriften: «å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og verne om et spesielt rikt og interessant fugleliv, vegetasjonen og annet dyreliv som er naturlig knyttet til området».

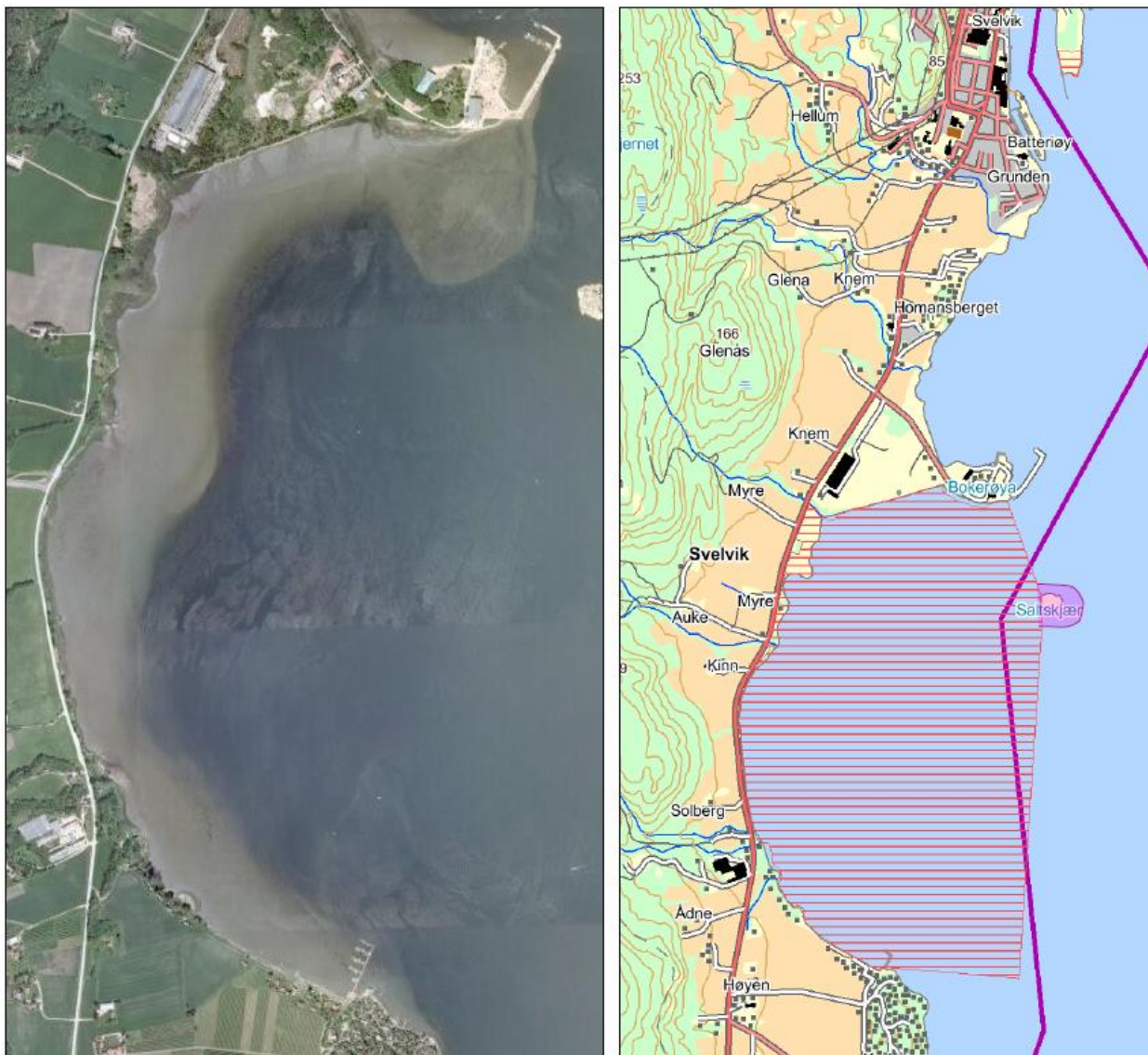
I de påfølgende 30 årene etter Tom Schandys rapport ble det bare registrert tilfeldige observasjoner av fuglelivet i området. Antall observasjoner fra Grunnane økte en god del da rapporteringsverktøyet Artsobservasjoner.no ble lansert i 2008. Selv om verneområdet ligger i tidligere Svelvik kommune i Vestfold, har det vært mye besøk av fuglekikkere fra Drammen og omegn i Buskerud. Spesielt etter at Svelvik ble innlemmet i nye Drammen kommune i 2020, har antall besøk fra Drammensområdet økt markant. Dette gjør at vi nå har en god og oppdatert oversikt over fuglelivet i dette våtmarksområdet. Siden vi også har en detaljert oversikt over ulike fuglearters forekomst i området på 1970-tallet, gir dette en interessant mulighet til å kunne sammenligne fuglelivet på lokaliteten før og nå. Har det skjedd noen viktige endringer i løpet av de siste 40-50 årene?

Del av strandengområdet på Grunnane sett mot SØ fra fugletårnet med rastende grågjess, hvitkinngjess og storskarv. Foto: Steinar Stueflotten, 05.07.21.

Beskrivelse av området

Grunnane naturreservat er et av de best bevarte gruntvannsområdene på Østlandet. Det strekker seg fra Bokerøya i nord til Høyen og Krokåsen i sør, fra riksveien (Strømmveien) i vest og ut til kommunegrensa mot Asker og Saltskjær i øst. Totalt areal er på 2891 dekar hvorav 98 % er vannareal. Deler av sjøarealet nærmest Saltskjær ligger i tidligere Hurum kommune nå Asker kommune, mens hoveddelen av reservatet ligger i tidligere Svelvik kommune nå Drammen kommune, se kart i figuren nedenfor. I nord grenser reservatet mot en steinfilling langs næringsarealer på Bokerøya. Mot vest følger grensa fylkesveien. I sør- og sørvest grenser reservatet mot noen hytter nær stranda ved Høyen og Krokåsen.

Grunnane naturreservat vist i kartet til høyre. Deler av arealet ut til Saltskjær biotopvernområde ligger i Asker kommune. Resten av arealet ligger i Drammen kommune. Ortofotoet til venstre viser bunnforholdene i reservatet. Strandområdene med lys grå farge blottlegges delvis ved fjære sjø. Kilde: Forvaltningsplanen for Grunnane naturreservat.

Dette store gruntvannsområdet er spesielt viktig for våtmarksfuglene under vår- og høsttrekket da reservatet ligger langs naturlige trekkruiter inn og ut Drammensfjorden. Saltinnholdet i vannet varierer mye. Det skyldes ferskvann fra Drammenselva, og at fjorden er en terskelfjord (ref. Forvaltningsplanen). Langs store deler av reservatet i vest finner vi større og mindre områder med strandenger og strandsumper. Ved fjære sjø blottlegges store mudderflater langs strandsonen. Dette utgjør sammen med strandengene viktige beiteområder for vannfuglene. Ute i den grunne bukta finner vi områder med ålegrassamfunn og bløtbunnsfauna som produserer mye mat for bl.a. svaner og ender. Pga. strømforskjellene ut og inn Drammensfjorden, holdes store deler av gruntvannsområdet isfritt selv i de verste kuldeperiodene om vinteren, men i fjæreområdene langs strandsonen legger isen seg ofte i kalde vintre. De siste par somrene har kuer fra Berger gård beitet på strandengene langs vestsida av Grunnane. Dette bidrar sammen med skjøtselstiltak til å hindre gjengroing.

I nordenden mot Bokerøya var det tidligere et fint og fuglerikt våtmarksområde med beitemark, strandenger og strandsumper. På begynnelsen av 1970-tallet ble det lagt en steinfylling mellom Bokerøya og Myre som avskar dette våtmarksområdet fra resten av Grunnane før området ble vernet. Området innenfor steinmoloen, ble først brukt til søppelfylling for Svelvik kommune. I tillegg var Norgips A/S i

gang med å fylle ut området innenfor moloen til en ny stor gipsplatefabrikk. Denne fabrikk ble det ikke noe av, men hele området innenfor steinfyllinga ble seinere fylt ut til det store næringsområdet som nå ligger mellom Bokerøya og fylkesveien. I dag finner vi bl.a. Bokerøya Renseanlegg for avløpsvann og Maur Bilpåbygg AS på det utfylte området. Dermed ble et svært viktig våtmarksområde ødelagt for ettertiden. Kyststien går langs denne steinfyllingen og videre langs fylkesveien sørover til Krok. Ferdsel langs denne ruta kan tidvis være forstyrrende for fuglene som oppholder seg langs strandsonen.

Fugletårn

I 1996 satte Svelvik jeger- og fiskeforening opp et fugletårn rett ved Fv. 319 på Myre i nordvestenden av reservatet. Fugletårnet ligger ved kyststien mellom Svelvik og Sande og er derfor blitt et lett tilgjengelig og populært utfartssted. Med årene var fugletårnet blitt noe medtatt, og i november 2020 og oktober 2021 ble det utført hærverk på tårnet. Selv om skadene ble raskt reparert av forvaltningsmyndighetene, var det nå blitt et tydelig behov for en mer omfattende rehabilitering. I slutten av november 2022 ble det derfor igangsatt omfattende reparasjonsarbeider på fugletårnet. Det var avdeling for Anlegg, idrett og kultur i Drammen kommune som fikk gjennomført arbeidene med tilskudd fra Statsforvalteren i Oslo og Viken. Utbedringene omfattet nye trapper i tårnet, nye gulv i alle etasjene og reparerte og forsterkede gelendre. Også parkeringsområdet og stien ut til fugletårnet ble gruset opp.

Hver høst den første helga i oktober har BirdLife Buskerud arrangert en lokalitetskonkurranse i forbindelse med det europeiske fugletellingsarrangementet EuroBirdwatch. Fugletårnet på Grunnane har deltatt i denne konkurransen helt siden starten i 2006.

Fugletårnet på Grunnane etter restaureringa høsten 2022. Foto: Steinar Stueflotten, 27.04.23.

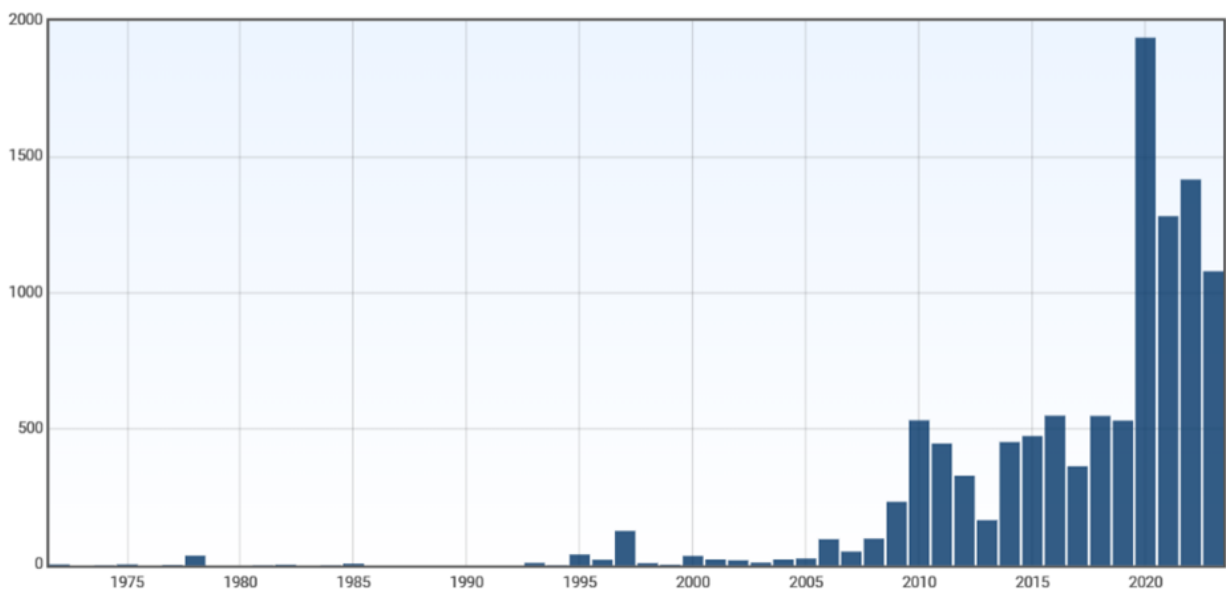
50 år med fugleobservasjoner på Grunnane

De første registrerte fugleobservasjonene på Grunnane stammer fra siste halvdel av 1960-tallet da det ble utført vannfugltellinger i Svelvikstrømmen primært av overvintrende svaner og ender. Disse tellingene fortsatte inn på begynnelsen av 1970-tallet og ble i hovedsak utført av Tore Gunnarsen og Geoffrey Acklam. Tellingene inngikk i de internasjonale tellingene av vannfugl på overvintringslokaliteter i Norge som mange medlemmer av Norsk Ornitologisk Forening (NOF) deltok i på den tiden. Resultatet

fra disse tellingene utgjorde et viktig kunnskapsgrunnlag da dette området ble viet mer oppmerksomhet på begynnelsen av 1970-tallet i forbindelse med vurderinger av særlig verneverdige områder for fuglelivet i Vestfold (Munthe-Kaas Lund 1971). Særlig stor oppmerksomhet den gangen fikk de overvintrende sangsvanene. Dette resulterte i at området fra Solbergbukta i sør til Bokerøya i nord kom med i utkast til verneplan for våtmarksområder i Vestfold fylke (Hagelund & Norderhaug 1975). Det var da viktig å få samlet et best mulig kunnskapsgrunnlag over fuglelivet i området for å styrke arbeidet med verneplanen. På denne tiden var som nevnt, Svelvik kommune i gang med å bygge en steinfylling (molo) fra Bokerøya mot Myre i nordenden av Grunnane. Deler av området innenfor moloen skulle som nevnt, brukes til søppelfylling for kommunen. Et viktig og fuglerikt våtmarksområde var dermed i ferd med å gå tapt, så det hastet med å få på plass en grundig oversikt over fuglelivet i området.

I april 1977 fikk den unge Tom Schandy et stipend på 250 kr fra NOF Øvre Eiker lokallag til å drive registreringer av fuglelivet i det foreslåtte naturreservatet på Grunnane. Det holdt til mange turer med bussen fra Drammen. Disse turene fordelte seg på 55 dager gjennom hele året 1977, med flest besøk i mai (14) og august (12), ofte sammen med klassekameratene Morten Halmrast og Morten Winness som også bidro med mange fugleobservasjoner fra området på midten av 1970-tallet. Basert på disse registreringene og annet kildemateriale, presenterte Tom Schandy den første samlede oversikten over fuglelivet på Grunnane på nyåret i 1978 i rapporten «Fuglelivet på Grunnane, Svelvik i Vestfold» (Schandy 1978). Til sammen 20 personer bidro med observasjoner til den rapporten. I rapporten summerer Tom Schandy opp observasjoner av 128 arter pluss 2 ubestemte arter (*Anser sp.* og *Sterna sp.*). I tillegg har LRSK i Vestfold godkjent et funn av en topplerke observert av Morten Winness på Grunnane 10.12.1977. Det gjør at vi kjenner til 129 sikre arter observert på/ved Grunnane per 1977.

På Artsobservasjoner.no (AO) er det bare registrert 11 observasjoner fra Grunnane per 1977, noen flere fins på Artskart. I 1978 registrerte Jon Lurås 34 nye fugleobservasjoner fra to besøk på Grunnane 08.01.78 og 01.10.78. I de første årene etter fredningen i 1981 fungerte Tore Gunnarsen som oppsynsmann i reservatet. Han gjorde da flere observasjoner av fuglelivet der i årene 1981-1984 (upubliserede notater). Så gikk det mange år med liten ornitologisk aktivitet. Først på midten av 1990-tallet økte rapportmengden noe igjen takket være registreringer utført av NOF avd. Vestfold og Steinar Stueflotten fra Drammen.

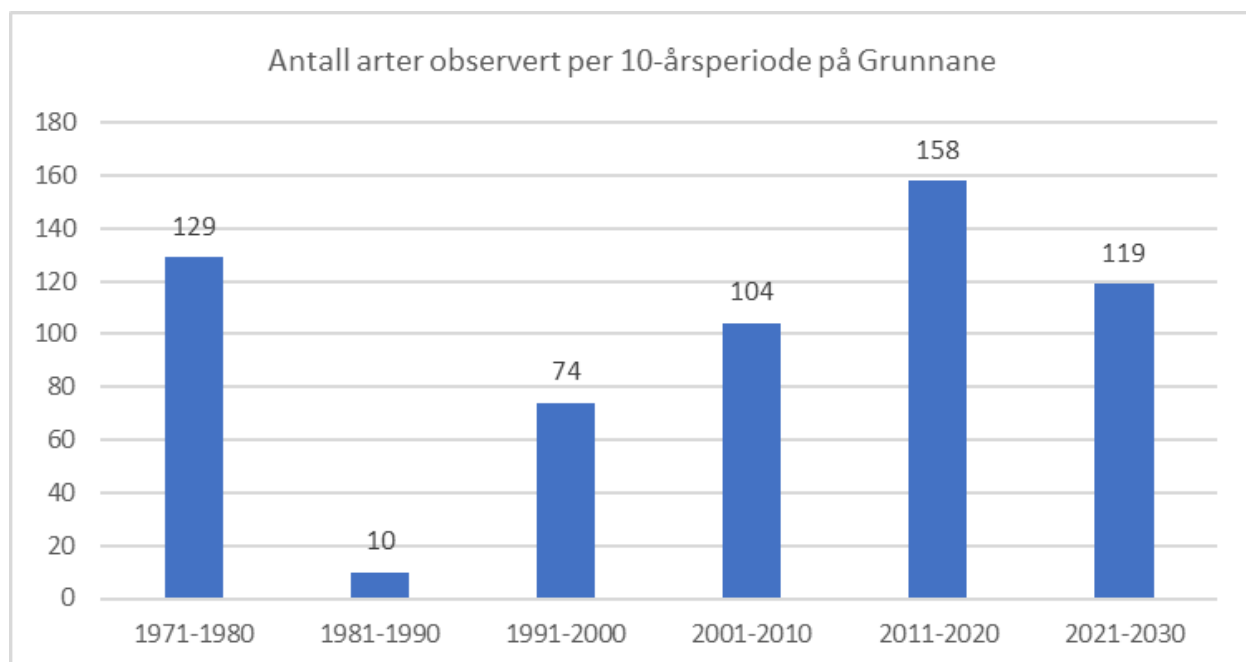
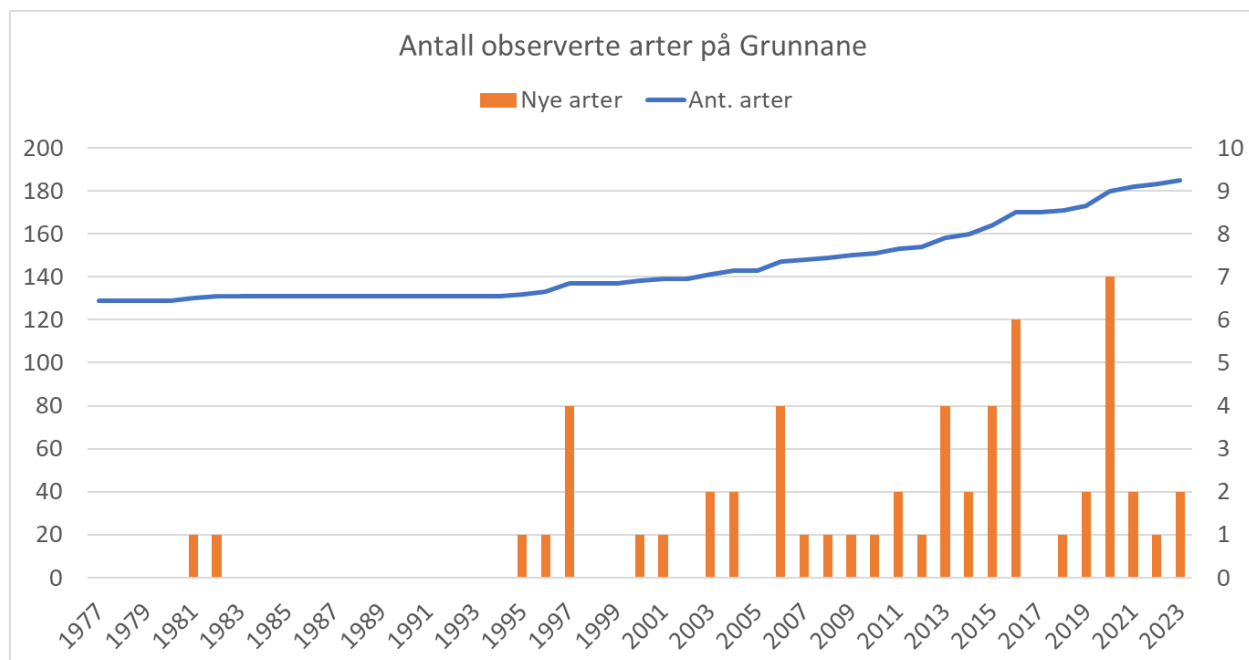

Histogrammet viser antall observasjoner på Grunnane registrert per år på Artsobservasjoner.no.

Figuren ovenfor viser utviklingen i antall observasjoner registrert på AO i perioden 1972 til mai 2023. Som vi ser, økte antall observasjoner markant i årene etter 2008 da rapporteringsverktøyet AO ble lansert. Antall observasjoner lå deretter på rundt 400-500 per år fram til 2020 da tidligere Svelvik kommune ble innlemmet i nye Drammen kommune. Dette utløste økt interesse for å besøke området fra fuglekikkere i Drammens-området. Merk at antall registrerte observasjoner i 2023 bare gjelder for de

fem første månedene av året. Totalt har nå over 120 personer til sammen registrert over 10.000 fugleobservasjoner fra Grunnane på AO. Følgende fem personer har bidratt med flest observasjoner etter 2010: Steinar Stueflotten, Eli Gates, Jan Gylder, Melvin Åsum og Gustav Aagenes Ersdal.

Med dette som bakgrunn skal vi se på utviklingen i antall observerte arter på Grunnane etter Tom Schandys justerte oversikt på 129 arter per 1977. Figuren nedenfor viser utviklingen i totalt antall observerte arter og antall nye arter observert per år i perioden 1977-2023. Fossekall var ny art i 1981 og vepsevåk i 1982. Med økende besøk og rapporteringer fra 1995 og utover, økte også antall observerte arter på lokaliteten. Maks. antall nye arter på ett år ble registrert i 2016 (6 nye arter) og 2020 (7 nye arter). Per mai 2023 er det registrert 185 arter på Grunnane. Siste nye arter var sivhauk observert i 12.5.2022, kornkråke 14.04.23 og dvergmåke 10.05.23.

Antall arter som observeres og blir rapportert i løpet av en gitt periode, avhenger av antall besøk (dekningsgrad), observatørens dyktighet og kompetanse (artskunnskap) og hvilke optiske hjelpemidler de bruker. Som vi ser av grafen ovenfor, så var det først i 10-årsperioden 2011-2020 at vi oppnådde en

minst like god dekningsgrad som i Tom Schandys oversikt fra 1970-tallet. I de mellomliggende ti-årene var dekningsgraden for dårlig og antall registrerte observasjoner for få til at vi kan bruke disse til å vurdere endringer i artenes forekomster. Den siste 10-års perioden 2021-2030 omfatter bare 2 år og 5 måneder, så resultatet her er ikke helt sammenlignbart med de andre 10-års periodene.

Grafen nedenfor viser antall registrerte observasjoner per uke på Artsobservasjoner i perioden 2011-2022. Som vi ser, blir det registrert flest observasjoner under vårtrekket i mars-mai, færre på høsttrekket i august – primo oktober og få observasjoner om vinteren i desember - februar. Det går ikke frem av denne grafen, men individmengden (antall individer per observasjon) er størst etter endt hekkesesong, dvs. sommer og tidlig høst (juli-september) når årets ungfugler teller med i individmengden.

Viktige endringer i fuglelivet på Grunnane i løpet av 40-50 år

Hvilke endringer har skjedd i fuglelivet på Grunnane fra 1960/1970-tallet og fram til 2010/2020-tallet? Som tidligere nevnt, så har antall observerte arter økt fra 129 i 1977 til 185 i 2023. Følgende 56 nye arter er blitt observert etter 1977: fossekall (1981), vepsevåk (1982), ærfugl (1995), svarthalespove (1996), lomvi, gransanger, sivsanger og jernspurv (1997), stripegås (2000), smålom (2001), myrsanger og nattergal (2003), hvitkinngås og furukorsnebb (2004), horndykker, stjertmeis, gjerdesmett og rosenfink (2006), sjørre (2007), vandrefalk (2008), kjernebiter (2009), duetrost (2010), snøgås og sivhøne (2011), snadderand (2012), kongeørn, nattravn, åkerrikse og polarsisik (2013), trane og brunsisik (2014), krykkje, alkekonge, sidensvans og vintererle (2015), tundragås, havørn, fjellvåk, haukugle, flaggspett og rødstjert (2016), ringgås (2018), hornugle og sitronerle (2019), tundrasnipe, myrhauk, isfugl, gråspett, lerkefalk, svartmeis og møller (2020), tårnfalk og fuglekonge (2021), sivhauk (2022), kornkråke og dvergmåke (2023). Blant de nye artene er de fleste sjeldne arter som bare er observert en eller et fåtall ganger. Men det er også noen arter der som i dag ansees som vanlige arter, men som ikke var kjent fra området for 40 år siden.

Nye arter som nå er blitt vanlige.

Hvitkinngås: Arten etablerte seg som hekkefugl i indre deler av Oslofjorden på slutten av 1980-tallet. Bestanden økte raskt og spredte seg etter hvert lenger utover i Oslofjorden. Første kjente observasjon av hvitkinngås i gamle Svelvik kommune ble gjort på Knem 17.9.2000 (Steinar Stueflotten), og på Grunnane 16.5.2004 (NOF Vestfold). Første bekreftede hekkefunn i gamle Buskerud fylke ble gjort på Vealøs i Hurum i 2001 (Tonny Andersen, Erland Tollefsen). I 2013 ble det første hekkende par påvist på Saltskjær (Andersen mfl. 2017). I årene etter 2004 ble det gjort spredte funn av 1-2 ind. på Grunnane, men det var først etter at arten etablerte seg som hekkefugl på Saltskjær i 2013 at hvitkinngåsa ble vanlig å se på Grunnane. 2-5 par har hekket på Saltskjær i seinere år (Bergan mfl. 2021).

Hvitkinngås, par med 3 pulli på Grunnane 25.05.22. Foto: Jens Erik Nygård.

Ærfugl: Det var ikke før på begynnelsen av 1980-tallet at de første parene med ærfugl begynte å hekke på øyer og skjær ute i Breiangen på Hurum (Andersen mfl. 2008). I Drammensfjorden ble de første kjente observasjonene av ærfugl i nyere tid gjort på midten av 1990-tallet, og på Grunnane i april 1995. De første kullene med unger ble observert på Grunnane 25.5.2008 (Eli Gates, Jan Mjåland). I dag er ærfugl en vanlig art å se på Grunnane med opptil 10-50 ind. vår og høst. Noen par hekker bl.a. på Saltskjær. Arten er fortsatt ikke vanlig å se i Drammensfjorden innenfor Svelvikstrømmen. Det er mulig at saltinnholdet er for lavt til at ærfuglen liker seg der.

Sjørorre: De første overvintrende sjørorrene ble observert i Vollebukta på Verket (Hurum) i november 2003 (Eli Gates) og det første individet på Grunnane 7.10.2007 (NOF Vestfold). Fram til 2016 ble det typisk observert 1-10 ind. i perioden oktober-januar, hyppigst i oktober. Det var først i 2017 at man ble oppmerksomme på at store flokker med opptil 50-150 ind. med sjørorre oversomret på Grunnane og i Vollebukta i perioden april-august. Sjøroren er rødlistet som sårbar (VU), og den norske hekkebestanden ble i 2015 vurdert til å være i nedgang (Shimmings & Øien 2015). Så hva disse endringene i artens forekomst på Grunnane skyldes, er ikke kjent, men det antas at det er ikke-kjønnsmodne fugler som samler seg der om sommeren. Hvorvidt dette er et permanent fenomen, gjenstår å se.

Horndykker: Første observasjon av en horndykker på Grunnane ble gjort av 1 ind. 8.10.2006 (Eli Gates mfl.). Før det var arten sjelden å se også på andre lokaliteter i nordlige deler av gamle Vestfold fylke. Fra og med 2009 er horndykkere observert i lite antall (1-5 ind.) tilnærmet årlig på Grunnane på vårtrekket i april og høsttrekket i august-oktober. Den økte forekomsten kan ha sammenheng med at arten i seinere år har etablert seg som hekkefugl flere steder på Østlandet, bl.a. på Golsfjellet i Buskerud.

Smålom: Første observasjon av en smålom på Grunnane ble gjort 15.6.2001 (Frode Omland). Arten ble på begynnelsen av 2000-tallet kun observert sporadisk på vårtrekket (april-medio juni) og høsttrekket (oktober-november) i nordre deler av gamle Vestfold fylke og langs Hurumlandet i tidligere Buskerud fylke. Normalt bare fåtallig 1-4 ind., unntaksvis ble det sett flokker på opptil 20-35 ind. på vårtrekket

forbi sørenden av Hurumlandet. I 2020 ble det oppdaget at det rastet mange smålommer på Grunnane under vårtrekket i april-mai, jevnlig med opptil 10-24 ind., maks. 40 ind. 9.4.2022 (Steinar Stueflotten, Jan Gylder) og 41 ind. 5.4.2023 (Terje Pettersen, Tore Westgård, Kendt Myrmo). I Buskerud er det bare i Tyrifjorden at vi kan se like store antall rastende smålom på vårtrekket. Man er som regel avhengig av et godt teleskop for å oppdage disse smålommene som gjerne ligger et godt stykke ute på Grunnane.

Arter som var sjeldne for 40 år siden, men som er vanlige nå

Kanadagås: De første individene av arten dukket opp i Vestfold og Buskerud på midten av 1960-tallet. Arten var fortsatt sjelden å se på 1970-tallet. Vi kjenner kun til 1 ind. observert på Grunnane 5.6.1977 (Morten Halmrast). Arten ble vanligere og mer tallrik å se utover på 1980- og 1990-tallet, og er nå en vanlig art i perioden mars-august. De største antallene hadde vi i perioden 2009-2012 med flokker på opptil 20-40 ind. Antall individer ser ut til å ha avtatt noe i seinere år til typisk 2-6 ind. 1-2 par har hekket på Saltskjær enkelte år (Bergan mfl. 2021).

Grågås: Status for arten på Grunnane før 1980 var usikker, men arten ble antatt å passere området regelmessig i trekketidene. Dette gjelder også for Buskerud generelt. Arten ble noe mer regelmessig utover på 1980-tallet, og første hekkefunn i Buskerud ble gjort på Høvikskjæra og Sundbyholmene i Røyken i mai 1985 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan). Etter hvert som flere par begynte å hekke på holmer og skjær i Røyken og Hurum utover på 1990-tallet, ble arten også vanligere å se på Grunnane. Allerede 19.9.2004 ble det observert hele 135 ind. her (Steinar Stueflotten). I seinere år er det ikke uvanlig å se flokker på opptil 100-250 ind. Flere par hekker også i området.

Toppdykker: Sjelden art før 1980, kun 1 ind. observert på Grunnane 19.9.1977 (Tom Schandy). Arten var også sjelden å se på andre lokaliteter i Buskerud og nordre deler av Vestfold på 1980-tallet, f.eks. bare 1 ind. observert i Bergerbukta, Svelvik 15.2.1986 (Terje Gustavsén). Første hekkefunn i Buskerud ble gjort på Fiskumvannet i 1980 (Magne Sjøblom). Første observasjon i Vollebukta på Verket i Hurum ble gjort 5.10.2004 (Eli Gates) og på Grunnane ble 5 ind. sett 8.10.2006 (NOF Vestfold). Siden har arten vært årlig å se på Grunnane i sommerhalvåret, jevnlig med opptil 10-40 ind. spesielt seinsommer og høst.

Storskarv: Arten var sjelden å se rundt Hurumlandet og i nordre deler av Vestfold på 1970- og 1980-tallet. Noen observasjoner tyder likevel på at det også den gangen passerte flokker med storskarv (ua. *carbo*) på trekk nordover om våren. Stasjonære storskarver av underarten mellomskarv (ua. *sinensis*) var derimot sjeldne på den tiden. Etter at mellomskarven etablerte seg som hekkefugl på Øra ved Fredrikstad på slutten av 1990-tallet, ble arten også vanligere å se på Grunnane som ellers i nedre deler av Buskerud. Utover på 2000-tallet var det ikke uvanlig å se opptil 10-50 ind. på Grunnane, med maks. antall i seinere år på opptil 100-200 ind. på seinsommeren etter endt hekketid. I 2008 ble arten for første gang påvist hekkende i Buskerud på Saltskjær i Hurum. Kolonien der har økt fra 2-3 par i 2008 til 38 par i 2017 (Andersen mfl. 2017) og 51 par i 2021 (Bergan mfl. 2021).

Gråhegre: Arten var sjelden og fåtallig å se i området på 1970-tallet og videre fram til slutten av 1990-tallet. Den 4.11.1999 ble det sett en flokk på 20 ind. på Grunnane (Kjetil Johannessen). Etter det ble arten vanligere, og de siste 20 årene har man jevnlig kunne se rastende flokker på opptil 10-30 ind. på Grunnane, hyppigst og mest tallrik på seinsommeren og høsten (august-oktober) etter endt hekketid. Hvor nærmeste hekkekoloni befinner seg, er ikke kjent. På 1990-tallet var det en liten koloni på Klokkarstua i Hurum, og arten har også hekket i Sande i seinere år.

Arter som var vanligere og mer tallrike før

Følgende 12 sjeldne arter er ikke blitt observert på Grunnane etter 1977: dvergsvane, fasan, sothøne, steinvender, temmincksnipe, rugde, rovterne, spurveugle, vendehals, granmeis, topplerke og blåstrupe. Andre arter med negativ bestandsutvikling i Norge generelt, viser også samme trend på Grunnane. Dette gjelder bl.a. flere arter i kulturlandskapet som vipe og sanglerke. Spesielt de tre etterfølgende artene var mer tallrike før, selv om de fortsatt er å anse som vanlige arter på Grunnane:

Sangsvane: På 1960- og 1970-tallet overvintret sangsvaner i høye antall på Grunnane. Antall på over 100 ind. ble observert flere ganger. Arten var på denne tiden området karakterfugl i vinterhalvåret med en av landets største ansamlinger av sangsvaner om vinteren. Dette var en viktig årsak til at området ble vurdert som verneverdig i utkast til verneplan for våtmarksområder i Vestfold fylke (Hagelund & Norderhaug 1975). Utover på 1980-tallet avtok antallet overvintrende individer, og på 1990- og begynnelsen av 2000-tallet var arten kun fåtallig å se med typisk bare 1-5 ind. Arten er fortsatt vanlig overvintrende på Grunnane med et antall som nå ligger på typisk 2-15 ind., men sjelden > 20 ind.

© Pål Gisle

Sangsvaner raster på Grunnane 07.03.21. Foto: Pål Gisle

Vipe: Som hekkefugl var vel ikke vipa særlig mer tallrik på selve Grunnane enn i dag, men flere par hekket nok på jordene rundt om i Svelvik og på det nå gjenfylte strandeng- og beiteområdet ved Bokerøya. Vipene samlet seg da i større flokker på Grunnane utover sommeren. Flokker på opptil 100 ind. ble sett enkelte år (Schandy 1978). Nå er det sjelden å se mer enn 10-15 ind. sammen på Grunnane.

Makrellterne: Arten var vanligere og mer tallrik om sommer på 1970-tallet. Makrellternene samlet seg da på Grunnane i store flokker på opptil 100-130 ind. i juli og august, men det er uvisst hvor disse hekket. Den norske bestanden av makrellterne har gått betydelig tilbake siden 1970-tallet (Shimmings & Øien 2015). I Oslofjorden er hekkebestanden halvert fra en topp på rundt 300-450 par på 1970/1980-tallet (Bergan mfl. 2021). Også i Tyrifjords-området har makrellterna hatt en kraftig bestandsnedgang siden begynnelsen av 1990-tallet (Larsen mfl. 2016). Disse bestandsnedgangene er nok hovedårsaken til at arten nå kun har blitt en fåtallig (1- 5 ind.) og sporadisk gjest på Grunnane om sommeren.

Mange trekkfugler ankommer tidligere nå enn for 40-50 år siden

Vi mangler god statistikk over ankomsttider til trekkfugler på Grunnane, spesielt på 1960-1980-tallet, men vi kan anta at trekkfuglenes ankomst til området samsvarer godt med det vi har for gamle Buskerud fylke og Sør-Norge generelt. En stor analyse som ble utført av trekkfuglenes ankomst til et nettverk av europeiske fuglestasjoner, viste at trekkfuglene i gjennomsnitt ankom en uke tidligere i løpet av en periode på 57 år, eller 1,2 dager tidligere per tiår (López mfl. 2019). En lignende fenologianalyse ved Jomfruland og Lista fuglestasjoner i Norge viser en tilsvarende utvikling med en forskyvning på 1,1 dager tidligere ankomst per tiår for 30 utvalgte trekkfuglarter i perioden 1990-2022 (López mfl. 2022). Det er også gjort en analyse av endringer i trekkfuglenes ankomst til Øvre Eiker kommune før og etter 2010 (Stueflotten 2021). Denne viste at trekkfuglene over en periode på 20-25 år nå i gjennomsnitt ankom 4,3 dager tidligere, og at forskyvingen er større for kortdistansetrekkere (Europa-trekkere) enn for langdistansetrekkere (Afrika-trekkere). Ankomstdatoer for hele Buskerud viser samme tendens. Hovedårsaken til at trekkfuglene nå ankommer tidligere enn for 40-50 år siden, er et varmere klima med tidligere vår.

Vi kan se de samme tendensene når vi sammenligner ekstremumsdatoer om våren på 1970-tallet i Tom Schandys rapport (Schandy 1978) med tidligste ankomstdatoer for flere arter på Grunnane i seinere år. De to artene som har forskjøvet vårtrekket aller mest, er grågås og kortnebbgås. De første grågjessene ankommer nå typisk medio februar mens de på 1990-tallet ankom primo april og på 1970/1980-tallet medio april. Det er to måneder tidligere på 50 år! De første flokkene med kortnebbgjess ankommer nå i slutten av mars, mens arten på 1970/1980-tallet startet vårtrekket først primo mai. Tabellen nedenfor viser endringer i gjennomsnittlige ankomstdato for 16 utvalgte trekkfuglarter i Buskerud. Dette er arter som også er vanlige på Grunnane. Som vi ser, ankommer nå mange arter 1 til 3 uker tidligere enn for 40-50 år siden. Gjennomsnittet for alle trekkfugler samlet ligger nok nærmere 1 uke tidligere slik også de nasjonale og internasjonale analysene antyder.

Tabell 1: Endringer i gjennomsnittlig ankomstdato for noen utvalgte arter i Buskerud.

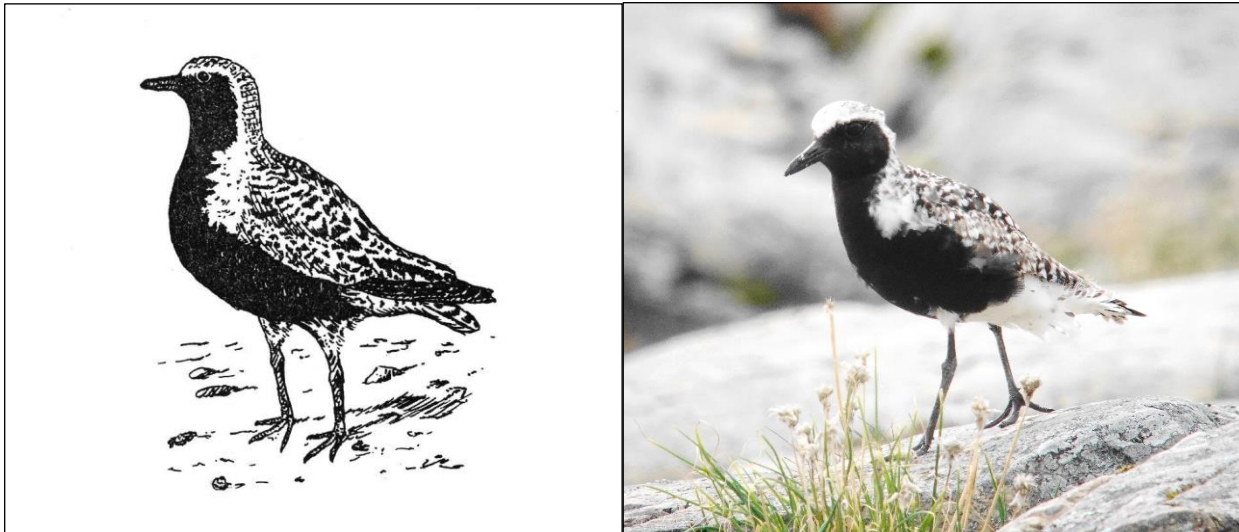
Art	Gj.snittlig ankomstdato 1970/1980-tallet	Gj.snittlig ankomstdato etter 2010	Forskyving (tidligere ankomst)
Grågås	24. april	19. februar	57 dager
Kortnebbgås	9. mai	22. mars	48 dager
Gravand	14. april	3. mars	42 dager
Krikkand	13. april	15. mars	29 dager
Tjeld	7. april	3. mars	35 dager
Vipe	27. mars	4. mars	23 dager
Tårnseiler	19. mai	8. mai	11 dager
Fiskeørn	19. april	8. april	11 dager
Sanglerke	17. mars	3. mars	14 dager
Taksvale	5. mai	22. april	13 dager
Løvsanger	4. mai	21. april	14 dager
Linerle	5. april	24. mars	12 dager
Rødvingetrost	5. april	27. mars	9 dager
Stær	16. mars	24. februar	20 dager
Bokfink	30. mars	11. mars	19 dager
Sivspurv	3. april	19. mars	15 dager

Analysen av høsttrekket på Jomfruland og Lista fuglestasjoner viser at også fuglenes høsttrekk har endret seg i perioden 1990-2021 (Ranke mfl. 2022). Arter som trekker seint (35 arter, i hovedsak kortdistansetrekker), trekker nå i gjennomsnitt 3,1 dager seinere ut enn for 30 år siden. Mens arter som trekker tidlig om høsten (40 arter, i hovedsak langdistansetrekker) nå trekker ut 2,5 dager tidligere enn for 30 år siden. En lignende analyse av siste observasjonsdato om høsten for 93 trekkfuglarter i Øvre Eiker, viser at 57 kortdistansetrekker har i gjennomsnitt forskjøvet siste observasjonsdato til 7 dager seinere på høsten, mens 36 langdistansetrekker nå i gjennomsnitt avslutter høsttrekket 4 dager tidligere enn de gjorde i årene før 2010. Disse endringene har skjedd i løpet av typisk 20-25 år (Stueflotten 2021). Vi kan også se lignende tendenser i registrerte ekstremumsdatoer for noen trekkfuglarter på Grunnane før 1980 og etter 2010.

Fuglearter på Grunnane før og nå

I den etterfølgende artsoversikten vil alle observerte arter bli presentert i systematisk rekkefølge i to hovedperioder: **FØR** (observasjoner før 1980) og **NÅ** (observasjoner etter 2010). I tillegg vil førsteobservasjon av alle nye arter etter 1980 bli omtalt. Interessante og viktige funn i perioden 1981-2009 er angitt under FØR (med seinere enn 1980) eller NÅ (med tidligere enn 2010). I perioden FØR 1980 ble det observert 129 arter. I årene etter 2010 (NÅ) er det observert 168 arter. Totalt er det observert 185 arter på Grunnane per mai 2023.

Artsnavn i hakeparentes brukes for arter som regnes som ikke-spontane. Dette gjelder her følgende to arter: snøgås og fasan.

Eksempel på fugleillustrasjoner før og nå. Til venstre Ulf Myrvolds tegning av adult tundralo i rapporten til Tom Schandy i 1978. Til høyre foto av en adult tundralo på Tofte, Asker 21.08.22 (Steinar Stueflotten).

Ringgås *Branta bernicla subsp. bernicla*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 19.-22.04.18 (Gustav Aagenes Ersdal, Trygve Tjønnås, Stig Torp Olsen mfl.).
1 ind. 01.-09.04.23 (Jens Erik Nygård, Steinar Stueflotten mfl.).

Kanadagås *Branta canadensis*

FØR: Sjelden, kun 1 ind. 05.06.77 (Morten Halmrast).

NÅ: Vanlig art i perioden mars-august i antall på typisk 2-10 ind., sjelden > 20 ind., maks. 43 ind. 25.06.11 (Bent Ellingsen). 1-2 par har hekket på Saltskjær enkelte år (Bergan mfl. 2021).

Tillegg: En hybrid kanadagås x grågås ble observert på Grunnane 29.07.20 (Eli Gates).

Hvitkinngås *Branta leucopsis*

Ny art: 2 ind. 16.05.04 (NOF Vestfold). 1-5 ind. årlig i sommerhalvåret 2009-2012.

NÅ: Vanlig art i perioden medio mars til medio oktober, økende bestand. Arten ankommer normalt medio mars og kan opptre i antall på typisk 10-30 ind., sjelden > 50 ind., maks. 106 ind. Kinn 08.09.22 (Melvin Åsum). Arten har hekket på nærliggende Saltskjær (Asker) i seinere år med første hekkefunn i 2013. Par med unger fra Saltskjær kan samle seg på Grunnane fra slutten av mai og ut juni. Første kull med 2 pulli observert 30.06.16 (Jan Olav Nybo, Ken Adelsten Jensen). Antall par med unger har økt til 6-7 de tre siste årene med til sammen 13-17 pulli. Det er usikkert om noen av disse kan ha hekket på fastlandet i Svelvik da det på Saltskjær bare er påvist 2-5 par de siste årene (Bergan mfl. 2021).

Stripegås *Anser indicus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 16.-22.05.00 (Tor Reiert, Tore Vang, Arvid Sørby). 1 ind. 01.-19.05.01 (Eli Gates, Jan Mjåland mfl.).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 07.06.-14.07.2011 (Bjørnar Olsen, Odd Rygh, Lennart Wam Hansson mfl.).

[Snøgås] *Anser caerulescens*

Ny art: Sjelden, 1 adult 10.09.11 (Odd Rygh), sammen med grågjess.

Grågås *Anser anser*

FØR: Status ukjent, 1 ind. i juni 1974 (Leif Greger). Arten passerte trolig regelmessig i trekktidene.

NÅ: Vanlig art på trekket vår og høst, typisk i antall på 20-100 ind., sjelden > 200 ind., maks. vår: 250 ind. 24.03.16 (Eli Gates, John Apeland) og 07.03.20 (Eli Gates) og maks. høst: 450 ind. 28.08.18 (Gustav Aagenes Ersdal). De første ankommer normalt ultimo februar, tidligst 3 ind. 06.02.22 (Jan Gylder, Vidar Grann Hansen), og de siste forsvinner normalt primo oktober, seinest 2 ind. 29.10.16 (Frode Nordang Bye). Flere par hekker på Grunnane og andre lokaliteter i Svelvik. De første kullene dukker gjerne opp på

Grunnane medio mai, og utover sommeren kan det samle seg opptil 100-250 ad. og juv. på Grunnane, maks. 400 ind. 05.07.21 og 06.07.22 (Steinar Stueflotten).

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

FØR: Status ukjent. 40-50 ind. på trekk 13.05.69 (Tore Gunnarsen). Vårtrekket gikk i mai på denne tida. 1 ind. 21.12.75 (NOF Vestfold). Seinere 1-12 ind. sporadisk på høsttrekket medio september – primo oktober 2004-2009.

NÅ: Sporadisk på vårtrekket (ultimo mars – april), tidligst 3 ind. 21.03.22, maks. 800 ind. rastende + 900 ind. ptN 15.04.18 (Hans Petter Kristoffersen), og på høsttrekket (september-oktober), maks. 94 ind. rastende 25.09.18 (Finn Hauge), seinest 84 ind. 02.11.15 (Terje Axelsen).

Kortnebbgås, Grunnane 05.04.21.
Foto: Steinar Stueflotten

Tundragås ua. albifrons, Grunnane 24.03.16.
Foto: Eli Gates

Tundragås *Anser albifrons subsp. albifrons*

Ny art: Sjelden, 2 ind. Høyen, Grunnane 24.03.16 (Eli Gates, John Apeland). Godkjent av LRSK Vestfold.

Knoppsvane *Cygnus olor*

FØR: Regulær vår, høst og vinter med størst antall på forvinteren. Maks. antall 51 ind. 28.11.77 (Tom Schandy). Tidligste høstobservasjon 1 ind. 19.09.77 (Tom Schandy) og seineste vårobservasjon 8 ind. 07.07.77 (Tom Schandy, Morten Winness). Arten ble observert første gang 28.11.71 da 1 ad. m/2 juv. overvintret på Grunnane vinteren 1971/1972 (Tore Gunnarsen). Før dette var ikke arten observert i dette området, men forekom bl.a. i Sandebukta allerede på 1960-tallet. Arten økte deretter i antall fra år til år som ellers i landet.

NÅ: Vanlig art hele året i antall på typisk 2-10 ind., sjelden > 15 ind., maks. 22 ind. 04.06.21 (Steinar Stueflotten). Både ad. og juv. er vanlig å se på Grunnane, men er ikke påvist hekkende på lokaliteten.

Dvergsvane *Cygnus columbianus*

FØR: Sjelden, 1 ind. 01.01.71 (Tore Gunnarsen), 1 ad. 16.02.75 (Anders Hals mfl.), 2 ind. 01.01.78 (Morten Halmrast, Morten Winness). Godkjent av LRSK Vestfold.

Sangsvane *Cygnus cygnus*

FØR: Regulær høst og vinter i store antall, over 100 ind. flere ganger: maks. 161 ind. 06.02.71 (Erling D. Nielsen), 145 ind. 16.02.75 (Anders Hals), 154 ind. 26.12.76 (Arne Nævra, Tom Schandy), 156 ind. 08.01.78 (Magne Sjøblom, Arne Nævra, Tom Schandy mfl.). Tidligste høstobservasjon: 30 ind. 28.11.77 (Tom Schandy), seineste vårobservasjon: 125 ind. 30.03.69 (Tore Gunnarsen). Arten var på denne tiden områdets karakterfugl i vinterhalvåret med en av landets største ansamlinger av sangsvaner om vinteren. Utover på 1980-tallet avtok antallet overvintrende individer, og på 1990- og begynnelsen av 2000-tallet var arten fåtallig med typisk bare 1-5 ind., maks. 30 ind. 07.01.01 (Trond Korsgård).

NÅ: Regelmessig til sporadisk i perioden oktober-april, hyppigst i månedene januar-mars. Typisk 2-15 ind., sjelden > 20 ind., maks. 43 ind. 23.01.11 (Finn Hauge) og 32 ind. 20.01.17 (Eli Gates).

Gravand *Tadorna tadorna*

FØR: Regulær vår og sommer med størst antall i april. Tidligste vårobservasjon: 3 ind. 30.03.69 (Tore Gunnarsen), seineste høstobservasjon: 3 ind. 21.08.77 (Morten Winness). Maks. antall 19 ind. 16.-17.04.77 (Tom Schandy). Arten ble også påvist hekkende med 1 par m/6 pulli 07.07.77 (Tom Schandy, Morten Winness). Et reir skal også ha blitt funnet sommeren 1977.

NÅ: Vanlig i perioden mars-juli, hyppigst i mars-april, mer sporadisk utover til august, seinest 1 ind. 03.09.21 (Kristoffer Bøhn), tidligst 1 par 27.02.22 (Steinar Stueflotten, Pål Gisle) og 27.02.23 (Steinar Stueflotten). Typisk 2-10 ind., sjelden > 15 ind., maks. 29 ind. 17.04.23 (Melvin Åsum). Flere par hekker/gjør hekkforsøk, men normalt lykkes bare 1-2 par å få fram unger, da ofte med store kull på 6-10 pulli.

Knekkand *Spatula querquedula*

FØR: Sjelden, 1 hann 26.05.77 (Tom Schandy), 1 par 02.05.78 (NOF Vestfold).

NÅ: Sjelden, 1 hann 12.-17.05.18 (Eli Gates, Kjetil Flannum, Frode Nordang Bye mfl.).

Snadderand *Mareca strepera*

Ny art: Sjelden, 1 par 01.05.12 (Bård Kyrkjedelen), 2 ind. 18.09.20 (Jostein Bærø Engdal).

Brunnakke *Mareca penelope*

FØR: Sjelden om våren, regulær om høsten. Vår: 1 ind. 05.04.77 og 2 ind. 16.04.77 (Tom Schandy). Hovedtrekk om høsten i september/oktober med ekstremum: 1 ind. 05.09.77 og 12 ind. 28.10.77 (Tom Schandy), maks. 25-30 ind. 19.09.76 (Tore Gunnarsen, Øyvind Syvertsen).

NÅ: 1-2 ind. sporadisk vår og sommer, maks. 8 ind. 05.05.23 (Rolf E. Andersen). Mer regelmessig på høsttrekket i september-oktober, med typisk 2-6 ind., sjelden > 10 ind., maks. 20 ind. 14.09.17 (Eli Gates), seinest 1 ind. 07.11.22 (Jan Gylder).

Stokkand *Anas platyrhynchos*

FØR: Regulær hele året med størst antall vår og høst. Hovedtrekk vår: mars/april og høst: september/oktober. Maks. antall 450-500 ind. 16.10.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig hele året med størst antall om høsten i august-oktober med typisk antall på 10-60 ind., sjelden > 100 ind., maks. 150 ind. 01.09.13 (Frode Nordang Bye, Bjørn Linnehol). Mer fåtallig om våren med typisk 2-15 ind., sjelden > 20 ind., maks. 46 ind. 20.03.21 (Marius von Glahn). Flere par hekker.

Stjertand *Anas acuta*

FØR: Sjelden, 1 hann overvintret hvert år i perioden 1970-1973 (Tore Gunnarsen, Geoffrey Acklam), ekstremum høst: 29.11.70 og vår: 21.03.71. Ellers 1 hunn 21.08.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness).

NÅ: Sjelden, 2 ind. 25.04.01 (Eli Gates), 2 ind. 15.08.15 (Jan Olav Nybo, Odd Rygh, Ole Vignes mfl.), 1 ind. 27.08.20 (Finn Hauge).

Krikkand *Anas crecca*

FØR: Regulær vår og høst. Hovedtrekk vår: april og høst: august/september. Ekstremum vår: 1 ind. 05.04.77 og 9 ind. 01.05.77 (Tom Schandy), maks. antall vår: 11 ind. 17.04.77 (Tom Schandy). Ekstremum høst: 2 ind. 20.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness) og 5 ind. 19.09.77 (Tom Schandy), maks. 20-25 ind. 19.09.76 (Tore Gunnarsen, Øyvind Syvertsen) og 18 ind. 06.10.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig på trekket vår (ultimo mars – medio mai) og høst (august – september). Tidligst vår: 8 ind. 18.03.22 (Melvin Åsum, Steinar Stueflotten) og seinest høst: 6 ind. 03.10.20 (Steinar Stueflotten). Om våren typisk 1-8 ind., maks. 13 ind. 23.04.18 (Terje Axelsen, Øistein Moholt), sporadisk 1-5 ind. i juni-juli. Om høsten typisk 2-10 ind., sjelden > 25 ind., maks. 50 ind. 01.09.13 (Bjørn Linnehol, Frode Nordang Bye). Et vinterfunn: 2 ind. 16.12.19 (Finn Hauge).

Toppand *Aythya fuligula*

FØR: Regulær om våren med hovedtrekk i mai, ekstremum: 2 ind. 05.05.77 og 1 ind. 27.05.77 (Tom Schandy). Antall normalt < 10 ind., maks. 30 ind. 05.05.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk i sommerhalvåret fra mars til september, typisk 1-8 ind., maks. 12 ind. 18.08.21 (Melvin Åsum). Tidligere 23 ind. 07.01.01 (Trond Korsgård) og 112 ind. 27.12.06 (Eli Gates).

Bergand *Aythya marila*

FØR: Sjelden om vinteren, trolig regulær om våren. Ekstremum vår: 2 ind. 05.05.77 og 1 ind. 27.05.77 (Tom Schandy), maks. antall 4 ind. 19.05.77 (Tom Schandy). En vinterobservasjon: 1 hann + 1 hunn 25.01.76 (Tom Schandy). Seinere sjelden med kun få observasjoner i etterfølgende år.

NÅ: Sjelden, 10 ind. 04.12.16 (Eli Gates) og 2 hanner 07.05.20 (Jostein Bærø Engdal).

Ærfugl *Somateria mollissima*

Ny art: 6 ind. 30.04.95 (Steinar Stueflotten). Påvist som hekkende trolig på Saltskjær i Hurum i 2008.

NÅ: Vanlig art i perioden mars – september, mer fåtallig og sporadisk oktober – februar. Typisk 10-50 ind. om våren, sjelden > 60 ind., maks. 150 ind. 25.06.11 (Bent Ellingsen). Typisk 3 par hekker på Saltskjær, og de første kullene dukker som regel opp på Grunnane i slutten av mai, med opptil 20-30 pulli i seinere år. Typisk 10-60 ind. om høsten, sjelden > 100 ind., maks. 200 ind. 26.08.18 (Eli Gates).

Sjørørre *Melanitta fusca*

Ny art: 1 hunnfarget 07.10.07 (NOF Vestfold).

NÅ: Regelmessig hele året i varierende antall, men hyppigst og mest tallrikt i sommerhalvåret. Typisk 5-20 ind. om våren, sjelden > 30 ind., maks. 80 ind. 27.05.20 (Steinar Stueflotten). Mer tallrik om sommeren da større flokker på opptil 100-150 ind. er blitt observert de tre siste årene, maks. 180 ind. 05.07.21 (Steinar Stueflotten). Årsaken til disse store oversomrende flokkene er ikke kjent, men det dreier seg trolig om ikke-kjønnsmodne fugler. De fleste individene forsvinner i slutten av august, så fra medio september observeres normalt bare 2-15 ind., maks. 50 ind. 20.09.20 (Jan Olav Nybo mfl.). Kun sporadisk 1-6 ind. oktober-mars, maks. 10 ind. 07.03.20 (Eli Gates).

Svartand *Melanitta nigra*

FØR: Sjelden, 9 ind. 09.02.70 (Erling D. Nielsen), 1 hann 19.09.77 (Tom Schandy), 2 hunner 09.10.77 (Tore Gunnarsen, Jens Erik Nygård mfl.).

NÅ: Sjelden, kun 7 kjente observasjoner med 1-6 ind. i perioden mars-september 2019-2022. I tillegg ett vinterfunn: 1 hunnfarget ind. 05.12.20 (Steinar Stueflotten).

Kvinand *Bucephala clangula*

FØR: Regulær vår, høst og vinter med størst antall om våren, maks. 110 ind. 16.04.77 (Tom Schandy). Første høstobservasjon: 8 ind. 08.08.77 (Tom Schandy, Morten Winness), siste vårobservasjon: 3 ind. 12.06.77 (Tom Schandy). Hovedtrekk vår: medio april og høst: november. Seinere 120 ind. 21.08.82 og 90 ind. 05.09.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Vanlig hele året. Hovedtrekk vår: mars-april med typisk 10-30 ind., sjelden > 50 ind., maks. 100 ind. 08.04.18 (Frode N. Bye). Hovedtrekk høst: september, typisk 15-30 ind., sjelden > 50 ind., maks. 150 ind. 01.09.13 (Bjørn Linnehol, Frode Nordang Bye). Ofte store oversomrende flokker på > 100 ind. i juli-august, men sjelden > 200 ind., maks. 350 ind. 08.07.19 (Eli Gates, John Apeland). Om vinteren typisk 5-20 ind., maks. 50 ind. 27.02.16 (Frode N. Bye).

Laksand *Mergus merganser*

FØR: Regulær om vinteren, uregelmessig vår og høst. Bare en vårobservasjon: 5 ind. 15.05.77 (Morten Halmrast). Enkeltindivider om høsten fra august til november. Småflokker om vinteren med opptil 20 ind.

NÅ: Hyppigst observert i vinterhalvåret, sporadisk 1-2 ind. i mars-mai og august, maks. 9 ind. 26.08.11 (Eirik Kristoffersen). Dessuten 1 ind. 20.11.11 (Anders Hangård) og 1-3 ind. desember-februar.

Siland *Mergus serrator*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Ekstremum vår: 16.04.77 og høst: 8 ind. 28.10.77 (Tom Schandy). Maks. antall: 31 ind. 19.06.77 (Tom Schandy) og 28 ind. 06.10.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig i perioden mars-november, mer sporadisk 1-8 ind. om vinteren i desember-februar, maks. 18 ind. 03.12.22 (Steinar Stueflotten). Typisk 5-20 ind. om våren, maks. 35 ind. 10.05.21 (Eli Gates). Typisk 10-30 ind. om sommeren, sjelden > 50 ind., maks. 130 ind. 26.07.17 (Frode N. Bye). 1-2 par hekker i området. Typisk 5-25 ind. om høsten, maks. 35 ind. 05.09.22 og 30.09.22 (Steinar Stueflotten). Tidligere maks. 200 ind. 08.08.06 (Jan Gylder, Gustav Aagenes Ersdal).

Orrfugl *Lyrurus tetrix*

FØR: Sjelden, arten høres om våren i de tilgrensende skogstrakter (Morten Halmrast).

NÅ: Sjelden, hørt fra Sukkerertkollen 06.10.13 (Jan Gylder).

[Fasan] *Phasianus colchicus*

FØR: Sjelden, observert på jordene ovenfor området. Arten har hekket i Svelvik.

Nattravn *Caprimulgus europaeus*

Ny art: 1 ind. sang/spill Solberg, Grunnane 02.07.13 (Frode Nordang Bye, Kjell Isaksen). Høres årlig spille fra Sukkerertkollen (Steinar Stueflotten, Kjetil Johannessen mfl.).

Tårnseiler *Apus apus*

FØR: Regulær fra juni til august. Hekker i området. Ekstremum: 12.06.77 (Tom Schandy) og 03.09.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness). Maks. antall 20 ind. 26.08.77 (Tom Schandy).

NÅ: Jevnlig fra ultimo mai til august, tidligst 6 ind. 29.05.22 (Eli Gates, John Apeland), seinest 2 ind. 26.08.14 (Terje Axelsen). Sporadisk 1-10 ind., maks. 30 ind. 10.08.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler) og 20 ind. 28.06.19 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler). Hekker bl.a. på Høyen sør for Grunnane.

Gjøk *Cuculus canorus*

FØR: Høres fra skogtraktene i mai, tidligst 1 ind. 18.05.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sjelden, 1 ind. sang 22.05.16 (Arvid Sørby), 1 ind. 17.06.18 (Gustav Aagenes Ersdal), 1 ind. 18.08.21 (Melvin Åsum).

Bydue *Columba livia subsp. domestica*

FØR: Sjelden, 2 ind. på Saltskjær sommeren 1976 (Morten Halmrast). 2 ind. 09.08.77 (Tom Schandy) og 1 ind. 05.09.77 (Tom Schandy). Seinere maks. 70 ind. 04-05.10.97 (NOF Vestfold).

NÅ: Sporadisk i perioden april-november, typisk 2-12 ind., maks. 20 ind. 20.11.11 (Anders Hangård).

Skogdue *Columba oenas*

FØR: Sjelden, 1 ind. 27.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness).

NÅ: Sjelden, 4 ind. 01.04.10 (Bent Ellingsen).

Ringdue *Columba palumbus*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Tidligst 1 ind. 17.04.77 og seinest 3 ind. 05.09.77 (Tom Schandy). Maks. 17 ind. 19.05.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy).

NÅ: Vanlig fra mars til primo oktober, tidligst 5 ind. 02.03.23 (Jan Gylder), seinest 2 ind. 07.10.12 (Jan Gylder mfl.), jevnlig 2-10 ind., sjelden > 50 ind., maks. 150 ind. 21.09.22 (Steinar Stueflotten) og 80 ind. 26.08.11 (Eirik Kristoffersen), også 120 ind. 01.04.10 (Bent Ellingsen). Arten er blitt mer tallrik.

Vannrikse *Rallus aquaticus*

FØR: Sjelden, 1 ind. observert på Bokerøya i januar 1974 (Leif Greger).

NÅ: Sjelden, 1 ind. sang/spill 17.06.12 (Kjetil Johannessen).

Åkerrikse *Crex crex*

Ny art: Sjelden, 1 hann sang i kornåker Myre, Grunnane 02.06.13 (Frode Nordang Bye, Kjell Isaksen).

Sivhøne *Gallinula chloropus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 01.05.11 (Fred Marius Svendsen).

Sothøne *Fulica atra*

FØR: Uregelmessig om vinteren i januar og februar i antall opp til 11 ind. 04.01.71 (Walter Henning Gundersen) og 22.01.77 (Tom Schandy). Seinere 1 ind. 01.10.78 (Jon Lurås) og 2 ind. 21.01.85 (Jørn Tollefsen). Ikke sett i seinere år.

Trane *Grus grus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. overflygende 01.05.14 (Odd Rygh). 1 ind. 06.+08.04.23 (Eli Gates, John Apeland).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

FØR: Sjelden, 2-3 ind. februar/mars 1976 (Birger Hekkelstrand).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 01.09.13 (Fred Marius Svendsen, Linda Tabita Tangen).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

FØR: Sjelden, 1 ind. i sommerdrakt 08.-09.08.77 (Tom Schandy, Morten Winness). Godkjent av LRSK.

NÅ: Sjelden, 1 ind. 26.-27.04.23 (Rolf E. Andersen, Jostein Myre, Steinar Stueflotten).

Toppdykker *Podiceps cristatus*

FØR: Sjelden, 1 ind. i vinterdrakt 19.09.77 (Tom Schandy). Mer vanlig fra 2006.

NÅ: Jevnlig i sommerhalvåret fra mars/april til oktober, tidligst 1 ind. 21.02.22 (Steinar Stueflotten), seinest 3 ind. 07.11.22 (Jan Gylder). Normalt bare 1-6 ind. om våren, maks. 24 ind. 14.04.23 (Steinar Stueflotten). Mer tallrik i seinere år fra juni til september, typisk 5-20 ind., sjelden > 40 ind., maks. 110 ind. 15.08.20 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm). Typisk 1-6 ind. i oktober, maks. 12 ind. 06.10.19 (Eli Gates, Jan Gylder).

Horndykker *Podiceps auritus*

Ny art: 1 ind. 08.10.06 (Eli Gates mfl.). Seinere sporadisk 1-3 ind. om høsten.

NÅ: Sporadisk på vårtrekket i april, tidligst 1 ind. 10.04.20 (Frode N. Bye mfl.), seinest 2 ind. 04.05.23 (Eli Gates), maks. 5 ind. 17.04.23 (Ken Adelsten Jensen). Sjelden om sommeren: 1 ind. 23.06.18 (Gustav Aagenes Ersdal) og 1 ind. 03.07.19 (Ole-Kristian Antonsen). Mer vanlig på høsttrekket fra august til oktober, 1-4 ind., seinest 2 ind. 25.10.09 (Steinar Stueflotten, Eli Gates, Bent Ellingsen).

Tjeld *Haematopus ostralegus*

FØR: Regulær vår og sommer. Tidligst 17.04.77 og seinest 03.09.77 (Tom Schandy). Maks. antall 40 ind. 17.04.77 (Tom Schandy), vanligvis sees bare 1-2 ind.

NÅ: Vanlig i perioden mars-juni, tidligst 1 ind. 26.02.23 (Pål Gisle) og seinest 1 ind. 27.08.20 (Gustav Aagenes Ersdal). Typisk 5-15 ind., sjelden > 20 ind., maks. 52 ind. 22.03.22, 37 ind. 16.05.21 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm) og 36 ind. 16.04.23 (Rolf E. Andersen, Øivind Syvertsen). Hekker enkelte år.

Vipe *Vanellus vanellus*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Hovedtrekk vår: primo april og høst: juli-september. Tidligst 1 ind. 21.03.71 (Tore Gunnarsen), seinest 6 ind. 16.10.77 (Tom Schandy). Arten hekker: 1 pull 25.06.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy). Vipene samler seg i større flokker allerede primo juli, maks. 110 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Morten Winness) og 100 ind. 08.08.77 (Tom Schandy, Morten Winness).

NÅ: Vanlig, men heller fåtallig mars-juli. Tidligst 1 ind. Kinn, Grunnane 27.02.21 (Jens Erik Nygård), seinest 10 ind. 26.07.17 (Frode N. Bye). Typisk 1-10 ind., sjelden > 15 ind., maks. 26 ind. 09.04.23 (Martin Lindal). Noen få par hekker på strandengene i reservatet og jordene i nærheten.

Heilo *Pluvialis apricaria*

FØR: Regulær om høsten i lite antall. Hovedtrekk: august/september, tidligst 4 ind. 21.08.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness), seinest 1 ind. 16.10.77 (Tom Schandy). Maks. antall 4 ind. 21.08.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sjelden, kun to observasjoner: 1 ind. 17.06.18 (Gustav Aagenes Ersdal, Odd Rygh) og 1 ind. 18.08.21 (Melvin Åsum). Arten har tydeligvis blitt sjeldnere å se på høsttrekket.

Tundralo *Pluvialis squatarola*

FØR: Sjelden, 12-15 ind. 19.09.76 (Tore Gunnarsen, Øivind Syvertsen mfl.) og 1 ind. 19.09.77 (Tom Schandy). Seinere 1 ad. 21.08.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Sjelden på høsttrekket: 1 ind. 14.08.10 (Finn Hauge), 1 ind. 13.09.10 (Egil Soglo), 1 ind. 28.09.-02.10.21 (Kai Månsson, Steinar Stueflotten, Pål Gisle).

Tundralo 1K Grunnane 30.09.21. Foto: Steinar Stueflotten

Sandlo *Charadrius hiaticula*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Hovedtrekk vår: april/mai og høst: august. Tidligst 4 ind. 05.04.77 og seinest 1 ind. 03.09.77 (Tom Schandy). Maks. 20 ind. 24.04.68 (Tore Gunnarsen), vanligvis < 10 ind. Seinere 1 ind. 16.09.84 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Regelmessig i perioden mars-september, hyppigst om våren i mars-april. Tidligst 3 ind. Kinn, Grunnane 27.02.21 (Jens Erik Nygård), seinest 1 ind. 06.10.22 (Steinar Stueflotten). Typisk 1-5 ind., maks. 9 ind. 08.04.23 (Steinar Stueflotten), bare 1-2 ind. sommer og høst.

Dverglo *Charadrius dubius*

FØR: Sjelden, sett høsten 1974 (Leif Greger), 1 ind. 16.04.77 og 2 ind. 18.05.77 (Tom Schandy). Seinere 1 ind. 01.06.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Årviss i perioden april-august, tidligst 2 ind. 08.04.23 (Steinar Stueflotten), seinest 1 ind. 10.09.21 (Melvin Åsum). Jevnlig 1-2 ind., maks. 5 ind. 27.04.23 (Steinar Stueflotten). Arten hekket bl.a. på industriområdet på Bokerøya sommeren 2021 (Steinar Stueflotten).

Småspove *Numenius phaeopus*

FØR: Regulær om våren med hovedtrekk i mai. Tidligst 1 ind. 28.04.77 (Tom Schandy, Geir Olsen), seinest 1 ind. 18.05.77 (Tom Schandy). Maks. antall 27 ind. 05.05.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk på vårtrekket: 1 ind. 27.04.18 (Steinar Stueflotten), 2 ind. 13.05.20 (Melvin Åsum) og høsttrekket: 1 ind. 10.08.15 og 2 ind. 08.08.19 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler).

Storspove *Numenius arquata*

FØR: Sjelden, 2 ind. 28.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness) og 2 ind. 19.09.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk på vårtrekket (april-mai) og høsttrekket (august), tidligst 1 ind. 07.04.20 (Eli Gates), seinest 1 ind. 26.08.11 (Eirik Kristoffersen) og 4 ind. 26.08.22 (Arvid Sørby). Typisk 1-3 ind., sjelden > 5 ind., maks. 20 ind. 10.08.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler).

Lappspove *Limosa lapponica*

FØR: Sjelden, 1 ind. 28.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness). 1 ind. 01.10.78 (Jon Lurås). Seinere 2 ind. 19.09.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 14.08.10 (Finn Hauge) og 1 1K 02.-20.09.20 (Steinar Stueflotten, John Apeland mfl.).

Lappspove 1K Grunnane 15.09.20. Foto: Steinar Stueflotten

Svarthalespove *Limosa limosa*

Ny art: 1 ind. 21.04.96 (Steinar Stueflotten).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 11.05.18 (Gustav Aagenes Ersdal).

Steinvender *Arenaria interpres*

FØR: Sjelden, 1 ind. 29.05.77 (Tom Schandy), samt en udatert observasjon fra sommeren 1977. Tillegg: Et reir med egg ble funnet på Verksøya, Svelvik i 1972 (Leif Greger), et sjeldent og uvanlig reirfunn.

Polarsnipe *Calidris canutus*

FØR: Uregelmessig om høsten i lite antall. 1 ind. 21.07.74 (Leif Greger) og en flokk på 14-15 ind. i september 1974. Inntil 5 ind. i perioden 20.-29.08.77. 1 ind. 01.10.78 (Jon Lurås).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 02.09.20 (John Apeland).

Brushane *Calidris pugnax*

FØR: Regulær om høsten med hovedtrekk i august/september. Tidligst 1 ind. 31.07.77, seinest 15-20 ind. (maks. antall) 05.09.77 (Tom Schandy), 12 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness).

NÅ: Sjelden på vårtrekket, 1 ind. 23.04.11 (Kristoffer Bøhn), 1 hann 16.05.21 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm). Mer regelmessig på høsttrekket august-september, tidligst 2 ind. 22.07.17 (Thomas Sæther, Ann-Kristin Molværsmyr), seinest 3 ind. 21.09.22 (Steinar Stueflotten). Typisk 1-5 ind., maks. 7 ind. 03.09.21 (Steinar Stueflotten).

Tundrasnipe *Calidris ferruginea*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 19.09.20 (Frode Nordang Bye, Bent Ellingsen). Funnet er godkjent av LRSK.

Temmincksnipe *Calidris temminckii*

FØR: Regulær om våren i lite antall, uregelmessig om høsten. Ekstremum vår: 10 ind. (maks. antall) 18.05.77 og 1 ind. 30.05.77 (Tom Schandy). Kun tre observasjoner om høsten: 1 ind. 09.08. (Tom Schandy, Morten Winness), 1 ind. 13.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness) og 1 ind. 21.08.77 (Morten Winness). Arten ikke observert i seinere år.

Myrsnipe *Calidris alpina*

FØR: Uregelmessig om våren, regulær om høsten. Vår: 1 ind. 18.05.77 (Tom Schandy), 2 ind. 21.05.77 (Kåre Ringsæs), 9 ind. 29.05.77 og 11 ind. 30.05.77 (Tom Schandy). Hovedtrekk høst: august-september med ekstremum: 8 ind. 20.07.77 og 3 ind. 12.10.75 (Tom Schandy). Maks. antall 100 ind. 19.09.76 (Tore Gunnarsen, Øivind Syvertsen) og 30 ind. 26.-27.08.77. Myrsnipe er den tallrikste av vaderne på høsttrekket.

NÅ: Sjelden på vårtrekket: 2 ind. 12.05.22 (Steinar Stueflotten). Regelmessig på høsttrekket i august-september, ekstremum: 5 ind. 29.07.20 (Eli Gates mfl.) og 1 ind. 21.09.22 (Steinar Stueflotten). Typisk 1-12 ind., maks. 17 ind. 02.09.20 (John Apeland). Arten har tydeligvis blitt mindre tallrik på høsttrekket.

Dvergsnipe *Calidris minuta*

FØR: Regulær om høsten i lite antall, hovedtrekk i august/september med ekstremum: 21.08.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness) og 1 ind. 04.09.77 (Morten Halmrast). Maks. antall: 5 ind. 27.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness). Seinere 4 ind. 16.09.84 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Sjelden på høsttrekket, 1-2 ind. 02.-03.09.20 (Steinar Stueflotten, John Apeland).

Rugde *Scolopax rusticola*

FØR: Sjelden, observert på kveldstrekk langs stranda sommeren 1974 (Leif Greger).

Kvartbekkasin *Lymnocyptes minimus*

FØR: Sjelden, sett høsten 1973 (Leif Greger).

NÅ: Sjelden på høsttrekket: 2 ind. 15.10.16, 1 ind. 23.10.16 og 1 ind. 29.10.16 (Frode N. Bye).

Enkeltbekkasin *Gallinago gallinago*

FØR: Regulær vår og høst med hovedtrekk vår: mai og høst: august/september. Ekstremum vår: 2 ind. 28.04.77 (Tom Schandy, Geir Olsen) og 3 ind. 18.05.77 (Tom Schandy). Ekstremum høst: 1 ind. 13.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness) og 1 ind. 16.10.77 (Tom Schandy). Maks. antall 15 ind. 03.09.77 (Tom Schandy). 1 ind. 01.10.78 (Jon Lurås).

NÅ: Årlig på vårtrekket april-medio mai, tidligst 1 ind. 26.03.17 (Frode N. Bye), maks. 5 ind. 13.05.17 (Eli Gates). Jevnlig 1-2 ind. i sommerhalvåret, 1-2 par hekker. Mer sporadisk på høsttrekket i september-oktober, maks. 5 ind. 29.10.16 (Frode N. Bye), seinest 2 ind. 06.11.22 (Steinar Stueflotten).

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*

FØR: Regulær vår og høst, hovedtrekk vår: mai og høst: august/september. Ekstremum vår: 2 ind. 01.05.77 og 2 ind. 29.05.77 (Tom Schandy) og høst: 1 ind. 31.07.77 og 1 ind. 19.09.77 (Tom Schandy). Maks. antall: 8 ind. 27.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness). Seinere 1 ind. 31.05.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Jevnlig 1-2 ind. i sommerhalvåret fra medio april til primo september, tidligst 1 ind. 21.04.20 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm), seinest 5 ind. 14.09.19 (Steinar Stueflotten), maks. antall 6 ind. 10.05.23 (Steinar Stueflotten). Sannsynlig hekkefugl.

Skogsnipe *Tringa ochropus*

FØR: Sjelden vår, uregelmessig høst. Bare en vårobservasjon: 4 ind. 24.04.68 (Tore Gunnarsen), og bare to observasjoner om høsten: 1 ind. 20.07.77 og 4 ind. 31.07.77 (Tom Schandy).

NÅ: Jevnlig på vårtrekket primo april – medio mai, ekstremum: 1 ind. 07.04.20 (Eli Gates) og 1 ind. 17.05.23 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm), maks. 5 ind. 16.04.23 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm). Sporadisk 1-3 ind. på høsttrekket i juli-august med ekstremum: 1 ind. 08.07.19 (Eli Gates, John Apeland) og 1 ind. 13.08.21 (Steinar Stueflotten).

Rødstilk *Tringa totanus*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Arten hekker, trolig 2-3 par. Hovedtrekk vår: mai, tidligst 10 ind. 24.04.68 (Tore Gunnarsen). Hovedtrekk høst: august, seinest 1 ind. 05.09.77 (Tom Schandy). Maks. antall: 23 ind. 07.07.77 (Tom Schandy, Morten Winness) og 20 ind. 27.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness).

NÅ: Jevnlig i perioden medio april - juni, mer sporadisk ut august. Hovedtrekk vår: medio april – medio mai, tidligst 1 ind. 07.04.23 (Terje Bråthen), typisk 1- 5 ind., sjelden > 10 ind., maks. 15 ind. 12.05.20 (Eli Gates) og 15 ind. 14.06.09 (Finn Hauge). 1 par kan hekke enkelte år, bl.a. 1 par med 1 unge i juni 2022 (Steinar Stueflotten). Mer sporadisk og fåtallig 1-5 ind. i juli-august, seinest 2 ind. 27.08.20 (Gustav Aagenes Ersdal, Melvin Åsum).

Grønnstilk *Tringa glareola*

FØR: Regulær vår og høst. Hovedtrekk vår: mai med ekstremum: 2 ind. 11.05.77 og 2 ind. 26.05.77 (Tom Schandy). Hovedtrekk høst: august/september med ekstremum: 2 ind. 08.08.77 (Tom Schandy, Morten Winness) og 25 ind. (maks. antall) 04.09.77 (Morten Halmrast). 12 ind. 21.05.77 (Morten Halmrast).

NÅ: Jevnlig 1-5 ind. på vårtrekket medio april – medio mai med ekstremum: 2 ind. 23.04.18 (Terje Axelsen, Øistein Moholt) og 5 ind. 13.05.17 (Eli Gates), 1 ind. 13.05.20 (Melvin Åsum), maks. 10 ind. 12.05.19 (Gustav Aagenes Ersdal). Mer sporadisk 1-2 ind. på høsttrekket juli-september med ekstremum: 1 ind. 28.06.19 (Terje Axelsen, Øistein Moholt) og 1 ind. 28.09.22 (Jan Gylder).

Rødstilk Grunnane 08.05.20. Foto: John Sandve

Sotsnipe Grunnane 08.05.20. Foto: John Sandve

Sotsnipe *Tringa erythropus*

FØR: Regulær om høsten i lite antall (1-2 ind.), sjelden om våren. En udatert vårobservasjon fra ca. 1970 (Tore Gunnarsen). Ekstremum høst: 1 ind. 26.08.77 og 1 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness). Seinere 3 ind. 21.08.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Sporadisk 1-2 ind. på vårtrekket i mai: 1 ind. 12.05.10 (Stig Tore Lunde), 1 ind. 07.-11.05.20 (Jostein Bærø Engdal, John Sandve, Steinar Stueflotten mfl.), 2 ind. 27.05.20 (Bjørn Penk). Sjelden på høsttrekket: 1 ind. 10.08.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler) og 1 1K 05.09.22 (Steinar Stueflotten).

Gluttsnipe *Tringa nebularia*

FØR: Regulær vår og høst. Hovedtrekk vår: mai med ekstremum: 3 ind. 01.05.77 og 1 ind. 26.05.77 (Tom Schandy), maks. antall: 5 ind. 05.05.77 (Tom Schandy). Hovedtrekk høst: august/september med ekstremum: 3 ind. 31.07.77 og 2 ind. 19.09.77 (Tom Schandy), maks. antall: 11 ind. 09.08.77 (Tom Schandy, Morten Winness). 1 ind. 01.10.78 (Jon Lurås). Seinere 10 ind. 21.08.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Regelmessig på vårtrekket i mai, typisk 2-8 ind., sjelden > 15 ind., maks. 26 ind. 12.09.19 (Gustav Aagenes Ersdal) og 26 ind. 10.05.21 (Eli Gates). Ekstremum vår: 1 ind. 25.04.20 (Eli Gates) og 1 ind. 22.05.16 (Arvid Sørby, Frode N. Bye). Mer sporadisk 1-5 ind. medio juni-juli (tidlig høsttrekk etter avbrutt hekking?). Mer regelmessig 1-5 ind. på høsttrekket i august-september, maks. 7 ind. 19.08.22 (John Apeland, Eli Gates) og 15 ind. 14.08.10 (Finn Hauge), seinest 1 ind. 30.09.21 (Steinar Stueflotten).

Krykkje *Rissa tridactyla*

Ny art: Sjelden, 1 1K 01.12.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler) og 1 1K 07.11.20 (Steinar Stueflotten).

Hettemåke *Chroicocephalus ridibundus*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Tidligst 05.04.77 (Tom Schandy) og seinest 30.10.77 (Anders Hals, Tom Schandy). Minst 130 ind. 09.08.77 (Tom Schandy, Morten Winness). Forekomst lite undersøkt.

NÅ: Regelmessig i sommerhalvåret. Hyppigst og mest tallrik om våren fra medio mars til medio mai, tidligst 1 ind. 27.02.23 (Steinar Stueflotten), jevnlig opptil 20-50 ind., sjelden > 70 ind., maks. 210 ind. 15.04.14 (Terje Axelsen) og 100 ind. 23.04.11 (Kristoffer Bøhn), 150 ind. 01.04.2010 (Bent Ellingsen). Flest individer i april. Mer fåtallig om sommeren, da typisk 5-20 ind., sjelden > 40 ind., maks. 60 ind. 01.06.14 (Stig Tore Lunde). Sporadisk 1-8 ind. september-oktober, seinest 1 ind. 26.10.20 (Steinar Stueflotten), samt ett vinterfunn av 2 ind. 15.12.22 (Steinar Stueflotten).

Dvergmåke *Hydrocoloeus minutus*

Ny art: Sjelden, 1 ad. 10.05.23 (Steinar Stueflotten).

Dvergmåke adult Solbergbukta, Grunnane 10.05.23. Foto: Steinar Stueflotten

Fiskemåke *Larus canus*

FØR: Regulær hele året. Reir m/4 egg på Saltskjær 25.06.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy). Maks. antall: 55 ind. 04.09.77 (Morten Halmrast). Antall individer sjelden notert.

NÅ: Vanlig art fra mars til august, hyppigst og mest tallrik fra ultimo mars til medio mai. Jevnlig opptil 20-40 ind., sjelden > 100 ind., maks. 250 ind. 08.05.14 (Eli Gates) og 200 ind. 21.04.23 (Rolf E. Andersen). Sjelden > 30 ind. om sommeren, maks. 100 ind. 21.08.22 (Steinar Stueflotten). Mange par hekker bl.a. på tak av industribygg på Bokerøya, samt noen par på Saltskjær. Mer sporadisk og fåtallig 1-6 ind. høst og vinter, maks. 20 ind. 25.01.23 (Steinar Stueflotten).

Svartbak *Larus marinus***FØR:** Regulær hele året. Maks. antall 14 ind. 08.08.77 (Tom Schandy, Morten Winness).**NÅ:** 1-5 ind. vanlig hele året, hyppigst vår og høst, sjelden > 10 ind., maks. 17 ind. 14.04.12 (Jan Gylder). 3-10 par hekker på Saltskjær (Bergan mfl. 2021).**Gråmåke** *Larus argentatus***FØR:** Regulær hele året. Maks. antall 30 ind. 07.07.77 (Tom Schandy, Morten Winness).**NÅ:** Jevnlig 5-20 ind. vanlig hele året, hyppigst vår og høst, sjelden > 40 ind., maks. 100 ind. 09.03.14 (Martin Lohne). 20-35 par hekker på Saltskjær (Bergan mfl. 2021).**Sildemåke** *Larus fuscus***FØR:** Regulær vår, sommer og høst, normalt < 10 ind. Seinst 2-5 ind. 12.11.77 (Tom Schandy). Art lite kartlagt.**NÅ:** Jevnlig 1-10 ind. fra ultimo mars til primo september, sjelden > 20 ind., maks. 40 ind. 29.06.16 (Terje Axelsen). Tidligst 1 ind. 11.03.15 (Finn Hauge). I tillegg et vinterfunn: 1 ind. 14.02.20 (Marius von Glahn). Seinst 1 ind. 07.09.14 (Hans Petter Kristoffersen). 45-60 par hekker på Saltskjær (Bergan mfl. 2021).**Rovterne** *Hydroprogne caspia***FØR:** Sjelden, 2 ind. 15.06.74 (Hjalmar Munthe-Kaas Lund).**Makrellterne** *Sterna hirundo***FØR:** Regulær vår, sommer og høst. Hovedtrekk vår: mai og høst: juli/august. Ekstremum: 3 ind.

05.05.77 og 1 ind. 05.09.77 (Tom Schandy). Arten samles i store flokker allerede primo juli, maks. antall 130 ind. 21.08.77 (Tom Schandy), 115 ind. 31.07.77 og 110 ind. 12.08.77 (Tom Schandy). I tillegg ble det 08.08.77 observert en ubestemt terne, muligens en rødnebbterne (Tom Schandy, Morten Winness).

NÅ: Sjelden og kun sporadisk og fåtallig gjest (1-5 ind.) vår og sommer. Tidligst 2 ind. 06.05.15 (Terje Axelsen), seinst 1 ind. 15.08.20 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm). Maks. 10 ind. 30.05.10 (Thorstein Holtskog).**Alkekonge** *Alle alle***Ny art:** Sjelden, 1 ind. som fløy nordover 01.12.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler).**Lomvi** *Uria aalge***Ny art:** 1 ind. 04.-05.10.97 (NOF Vestfold). Deretter 1-2 ind. sporadisk de neste årene i oktober-desember.**NÅ:** 1-4 ind. sporadisk om høsten i perioden september-november, maks. 10 ind. 16.09.12 (Odd Rygh). Et sjeldent vårfunn: 2 ind. 07.03.22 (Steinar Stueflotten).**Alke** *Alca torda***FØR:** Sjelden, 8-10 ind. vinteren 1974 (Leif Greger).**NÅ:** Sjelden om høsten, normalt bare 1-2 ind. i perioden medio september til medio desember, ekstremum: 2 ind. 21.09.22 (Steinar Stueflotten) og 1 ind. 16.12.19 (Finn Hauge). Maks. 8 ind. 02.11.15 (Terje Axelsen).**Smålom** *Gavia stellata***Ny art:** 1 ind. 15.06.01 (Frode Omland).**NÅ:** Jevnlig rastende på vårtrekket fra ultimo mars til primo mai, ofte opptil 5-15 ind., sjelden > 20 ind., maks. 40 ind. 09.04.22 (Steinar Stueflotten, Jan Gylder) og 41 ind. 05.04.23 (Terje Pettersen, Tore Westgård, Kendt Myrmo). Denne store forekomsten ble først oppdaget i 2020 da fuglekikkere fra Drammen og omegn begynte å besøke lokaliteten mer regelmessig. Smålommene ligger ofte langt ute i bukta og kan være vanskelig å oppdage uten et godt teleskop. Arten mer sporadisk om sommeren med 1-5 ind., maks. 8 ind. 17.07.17 (Odd Rygh) og høsten med 1-2 ind., maks. 3 ind. 30.09.22 (Steinar Stueflotten). Sjelden om vinteren: 2 ind. 16.12.19 (Finn Hauge) og 1 2K 02.01.21 (Steinar Stueflotten).

Storlom *Gavia arctica***FØR:** Sjelden, 1 ind. 05.05.77 (Tom Schandy).**NÅ:** 1-3 ind. sporadisk til sjelden på vårtrekke med ekstremum: 1 ind. 26.03.20 (Marius von Glahn) og 1 ind. 27.05.20 (Steinar Stueflotten), maks. 3 ind. 19.04.21 (Melvin Åsum), og på høsttrekke med ekstremum: 1 ind. 09.09.20 (Melvin Åsum) og 1 ind. 03.11.21 (Steinar Stueflotten).**Storskarv** *Phalacrocorax carbo***FØR:** Sjelden, art observert i første halvdel av april omkring 1970 (Tore Gunnarsen). I tillegg 1 ind. på Saltskjær høsten 1977 (Birger Hekkelstrand). Arten begynte først å bli vanligere utover på 1990-tallet.**NÅ:** Flere par av underarten mellomskarv (ua. *sinensis*) hekker nå på Saltskjær. Første hekking med 2-3 par ble påvist her i 2008. Bestanden har økt gradvis til rekordmange 46 par i 2019 og 51 par i 2021 (Bergan mfl. 2021). Arten er vanlig å se på Grunnane hele året i varierende antall. Jevnlig opptil 10-20 ind. om våren, maks. 50 ind. 26.03.20 (Marius von Glahn), hyppigst og mest tallrik om sommeren etter endt hekkesesong med jevnlig opptil 30-70 ind., sjelden > 100 ind., maks. 216 ind. rastende 22.07.17 (Thomas Sæther, Ann-Kristin Molværsmyr). Jevnlig opptil 10-30 ind. om høsten, maks. 80 ind. 03.09.20 (Steinar Stueflotten). Mer sporadisk 1-10 ind. om vinteren, maks. 12 ind. 14.02.20 (Marius von Glahn).**Gråhegre** *Ardea cinerea***FØR:** Sjelden, 3 ind. juli 1974 (Leif Greger), 2 ind. 28.08.77 (Tom Schandy), 1 ind. 04.09.77 (Morten Halmrast) og 1 ind. 26.12.77 (Tom Schandy). Også 3 ind. 01.10.78 (Jon Lurås).**NÅ:** Vanlig i store deler av året, hyppigst og mest tallrik i perioden juli – primo oktober med jevnlig opptil 10-20 ind., sjelden > 30 ind., maks. 46 ind. 01.09.20 (Melvin Åsum), avtagende til typisk 1-10 ind. i november. Mer sporadisk 1-3 ind. om vinteren, maks. 6 ind. 01.12.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler). Om våren normalt bare 1-4 ind., maks. 8 ind. 28.03.13 (Lennart Wam Hansson mfl.).**Fiskeørn** *Pandion haliaetus***FØR:** Regulær vår og sommer. Ekstremum: 1 ind. 16.04.77 og 1 ind. 03.09.77 (Tom Schandy). 1-2 ind. næringssøkende over fjorden. Arten hekker i skogstraktene mellom Svelvik og Sande.**NÅ:** 1-2 ind. næringssøkende i perioden april – primo september, ekstremum: 1 ind. 29.03.20 (Frode N. Bye) og 1 ind. 10.09.21 (Melvin Åsum), maks. 4 ind. 01.09.13 (Frode N. Bye, Bjørn Linnehol). Arten hekker fortsatt i skogstraktene mellom Svelvik og Sande, også par fra Hurumlandet besøker Grunnane.**Vepsevåk** *Pernis apivorus***Ny art:** Sjelden, 1 ind. overflygende 01.06.82 (Tore Gunnarsen) (upublisert notat).**Kongeørn** *Aquila chrysaetos***Ny art:** Sjelden, 1 ungfugl (2K/3K) overflygende 27.03.13 (Tore Gunnarsen) (personlig meddelelse).**Spurvehauk** *Accipiter nisus***FØR:** Uregelmessig høst og vinter. 1 ind. 26.12.75 (Tom Schandy), 1 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast), 1 ind. 28.11.77 (Tom Schandy) og 2 ind. 04.12.77 (Tom Schandy, Øyvind Syvertsen).**NÅ:** Enkeltindivider sporadisk om våren i mars-april, ekstremum: 1 ind. 15.03.17 (Eli Gates) og 1 ind. 25.04.20 (Frode N. Bye). Enkeltindivider sporadisk også høst og vinter, ekstremum: 1 hunn 07.08.16 (Kristoffer Bøhn) og 1 ind. 16.12.19 (Finn Hauge), 2 ind. 01.09.13 (Bjørn Linnehol, Frode N. Bye).**Hønehauk** *Accipiter gentilis***FØR:** Uregelmessig om vinteren. Arten ble observert høsten 1977 og de første dagene i 1978.**NÅ:** Sjelden om våren: 1 ind. 20.03.21 (Marius von Glahn). 1 ind. mer sporadisk om høsten, ekstremum: 1 ind. 26.08.22 (Arvid Sørby) og 1 ind. (1K) 02.11.15 (Terje Axelsen).**Sivhauk** *Circus aeruginosus***Ny art:** Sjelden, 1 adult hunn 12.05.22 (Steinar Stueflotten), 1 hunn 25.08.22 (Melvin Åsum).

Myrhauk *Circus cyaneus*

Ny art: Sjelden, 1 hunn 03.05.20 (John Apeland).

Havørn *Haliaeetus albicilla*

Ny art: 1 ind. overflygende 20.03.16 (Eli Gates). 2 ind. overflygende 04.04.20 (Eli Gates) og 1 1K overflygende Myre, Grunnane 21.09.22 (Steinar Stueflotten).

Fjellvåk *Buteo lagopus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. overflygende 26.10.16 (Eli Gates).

Musvåk *Buteo buteo*

FØR: En ubestemt våk (*Buteo sp.*) ble observert 16.04.77 (Tom Schandy), mest sannsynlig en musvåk.

NÅ: Sporadisk 1-3 ind. i trekketidene vår og høst, ekstremum vår: 1 ind. 02.03.22 (Jan Gylder) og 1 ind. 29.05.22 (Eli Gates, John Apeland), ekstremum høst: 3 ind. 07.08.16 (Kristoffer Bøhn) og 1 ind. 14.10.22 (Eli Gates, Richard Gates). Maks. 4 ind. 03.09.11 (Eli Gates) og 19.08.22 (John Apeland, Eli Gates). 1-2 ind. sjelden om sommeren i juni-juli.

© Pål Gisle

Musvåk adult Grunnane 21.03.21. Foto: Pål Gisle

Haukugle *Surnia ulula*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 04.02.16 (Rolf Kristoffersen). Stor invasjon av haukugler i Sør-Norge høsten 2016.

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

FØR: Sjelden, en udatert vinterobservasjon fra Krokåsen (Morten Halmrast).

Hornugle *Asio otus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. sang 08.08.19 (Terje Axelsen, Øistein Moholt).

Kattugle *Strix aluco*

FØR: Sjelden, en utdatert observasjon fra Krokåsen (Morten Halmrast). Arten hekker i Svelvik.

NÅ: Sjelden, 1 ind. sang 01.04.11 (Fred Marius Svendsen), 1 hann sang 15.06.12 og 26.05.13 (Egil Ween), 1 ind. sang 05.06.16 (Kjetil Johannessen).

Isfugl *Alcedo atthis*

Ny art: Sjelden, 1 ind. fløy lavt forbi fugletårnet 26.10.20 (Steinar Stueflotten).

Vendehals *Jynx torquilla*

FØR: Uregelmessig om sommeren? 2 ind. 21.05.77 (Morten Halmrast) og 1 ind. 25.06.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy). 1 ind. 01.06.82 (Tore Gunnarsen). Ikke observert i seinere år.

Dvergspett *Dryobates minor*

FØR: Sjelden, en udatert observasjon fra Krokåsen (Morten Halmrast).

NÅ: 1 ind. ropende ved fugletårnet 08.04.23 (Steinar Stueflotten).

Flaggspett *Dendrocopos major*

Ny art: 1 ind. 19.03.16 (Knut Eie), 1 ind. 12.05.19 (Gustav Aagenes Ersdal), 1 ind. 28.04.21 (Steinar Stueflotten), 1 ind. 20.02.22 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm). 1 ind. 04.+06.05.23 (Eli Gates, Jostein Moldsvor, Bjørn Lauritzen).

Svartspett *Dryocopus martius*

FØR: Høres fra skogtraktene hele året. 7 observasjoner av enkeltindivider i 1977 fra april til desember.

NÅ: 1 ind. overflygende 08.08.19 (Terje Axelsen, Øistein Moholt), 1 ind. overflygende 01.04.21 (Terje Axelsen, Øistein Moholt), 1 ind. 01.04.22 (Aleksander Solberg), 1 ind. 27.08.22 (Steinar Stueflotten).

Grønnspekk *Picus viridis*

FØR: Sjelden, 1 ind. hørt 14.11.77 (Tom Schandy). Flere udaterte observasjoner fra Krokåsen.

NÅ: 1 ind. sporadisk i perioden mars-oktober. Vinterfunn: 1 ind. hørt 11.02.20 (Steinar Stueflotten). Arten høres ofte i området ved Myre.

Gråspett *Picus canus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. hørt 11.05.20 (Kenneth Lunna, John Apeland).

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 02.01.21 (Steinar Stueflotten). Sjelden vinterobservasjon.

Dvergfalk *Falco columbarius*

FØR: Sjelden, 1 ind. 29.08.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 21.06.22 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm).

Lerkefalk *Falco subbuteo*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 11.05.20 (Kenneth Lunna, John Apeland).

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Ny art: 1 ind. 05.10.08 (Bent Ellingsen), siden sporadisk nesten årlig.

NÅ: Sjelden til sporadisk i sommerhalvåret, ekstremum: 1 ind. 28.04.20 (Eli Gates) og 1 ind. 05.10.14 (Jan Gylder, Gustav Ersdal, Eli Gates mfl.).

Tornskate *Lanius collurio*

FØR: Uregelmessig og fåtallig om høsten. 6 observasjoner av 1-2 ind. høsten 1977 i perioden 20.07.-03.09. (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness). Seinere 5 ind. 21.08.82 og 1 ind. 05.09.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Sjelden, 1 par 30.05.10 (Thorstein Holtskog), 1 hann 13.06.12 (Kjetil Johannessen), 1 hann 31.07.12 (Ole-Kristian Antonsen).

Varsler *Lanius excubitor*

FØR: Sjelden, 1 ind. 02.01.78 (Normann Olsen).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 04.03.12 (Bent Ellingsen). Før det kun 1 ind. 09.04.94 (Finn Michelsen).

Nøtteskrike *Garrulus glandarius***FØR:** Sjelden, 3 ind. 26.12.77 (Tomm Schandy).**NÅ:** Sjelden om høsten, hyppigst i oktober, 2 ind. 07.10.12 (Jan Gylder, Torbjørn K. Gylder, John Apeland mfl.), 1 ind. 19.09.21 (Steinar Stueflotten).**Skjære** *Pica pica***FØR:** Regulær hele året. Arten hekker. Maks. antall: 7 ind. 29.09.77 (Morten Halmrast).**NÅ:** Regelmessig 1-2 ind. det meste av året, heller sjelden om vinteren, maks. 7 ind. 24.03.16 (Eli Gates, John Apeland). Tidligere største kjente antall: 18 ind. 04.-05.10.97 (NOF Vestfold).**Kaie** *Coloeus monedula***FØR:** Sjelden, 1 ind. 16.04.77 og 2 ind. 01.05.77 (Tom Schandy).**NÅ:** Sjelden til sporadisk vår: 2 ind. ptN 24.03.15 (Terje Axelsen), 1 ind. 10.05.16 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler) og høst: 20 ind. 20.11.11 (Anders Hangård), 28 ind. 03.10.20 (Steinar Stueflotten), 2 ind. 04.10.20 (Gustav Aagenes Ersdal, Jan Gylder).**Kornkråke** *Corvus frugilegus***Ny art:** Sjelden, 2 2K 14.04.23 (Jan Gylder, Steinar Stueflotten).*Kornkråke 2K Grunnane 14.04.23. Foto: Steinar Stueflotten***Kråke** *Corvus cornix***FØR:** Regulær hele året. Hekker trolig i nærheten. Maks. antall: 100 ind. 08.06.77 (Tom Schandy).**NÅ:** Vanlig det meste av året, mer sporadisk om vinteren. Jevnlig opptil 10-30 ind., sjelden > 50 ind., maks. 150 ind. 03.10.20 (Steinar Stueflotten). Høyest antall om høsten.**Ravn** *Corvus corax***FØR:** Sjelden, udaterte observasjoner fra tidligere år (Birger Hekkelstrand).**NÅ:** 1-2 ind. sporadisk til sjelden gjennom det meste av året. Tidligere maks. 8 ind. 05.10.08 (Bent Ellingsen).**Sidensvans** *Bombycilla garrulus***Ny art:** 4 ind. 02.11.15 (Terje Axelsen) og 4 ind. 30.12.21 (Robin J. Langaas, Line J. Langaas).

Svartmeis *Periparus ater*

Ny art: 1 ind. 09.05.20 (Andreas Hessvik-Trøite, Trude Hessvik-Trøite).

Granmeis *Poecile montanus*

FØR: Sjelden, flere udaterte observasjoner fra Krokåsen (Morten Halmrast). Også 2 ind. Grunnane 04.-05.10.97 (NOF Vestfold). Ikke observert i seinere år.

Blåmeis *Cyanistes caeruleus*

FØR: Regulær hele året. Hekker i området. Maks. antall: 10 ind. 29.09.77 (Morten Halmrast).

NÅ: Regelmessig hele året, hyppigst observert vår og høst. Jevnlig 1-3 ind., sjelden > 4 ind., maks. 16 ind. 04.12.11 (Arvid Sørby) og 10 ind. 02.10.22 (Jan Gylder). Hekker i området.

Kjøttmeis *Parus major*

FØR: Regulær hele året. Hekker i området. Opptil 10-15 ind. sett vinterstid.

NÅ: Regelmessig hele året, hyppigst observert vår og høst. Jevnlig 1-3 ind., sjelden > 4 ind., maks. 8 ind. 12.10.21 (Steinar Stueflotten). Tidligere maks. 18 ind. 04.-05.10.97 (NOF Vestfold). Hekker i området.

Sanglerke *Alauda arvensis*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Hekker trolig. Ekstremum: 5 ind. 30.03.69 (Tore Gunnarsen) og 1 ind. 11.12.77 (Tom Schandy, Øivind Syvertsen). Maks. antall: 50 ind. 11.04.77 (Tom Schandy), 20 ind. 01.10.78 (Jon Lurås).

NÅ: Vanlig i sommerhalvåret, hyppigst på vårtrekket i mars-april, tidligst 1 ind. 27.02.16 (Frode N. Bye) og 27.02.23 (Steinar Stueflotten). Mer sporadisk på høsttrekket i september – primo oktober, seinest 1 ind. 07.10.12 (Jan Gylder mfl.). Jevnlig 1-3 ind., sjelden > 5 ind., maks. 10 ind. flere ganger i trekk-tidene. Tidligere maks. 36 ind. 04.-05.10.97 (NOF Vestfold). Hekker trolig på jordene i nærheten.

Topplerke *Galerida cristata*

FØR: Svært sjelden, 1 ind. 10.12.77 (Morten Winness). Funnet er godkjent av LRSK Vestfold.

Sandsvale *Riparia riparia*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Ekstremum: 18.05.77 (Tom Schandy) og 04.09.77 (Morten Halmrast). Arten ble sett i flokker på opptil 100 ind. høsten 1977. Seinere 1 ind. 05.09.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Sporadisk 1-2 ind. på vårtrekket i mai, tidligst 1 ind. 08.05.20 (John Sandve), og om sommeren: 10 ind. 22.07.17 (Thomas Sæther mfl.) og 1 ind. 08.08.19 (Terje Axelsen, Øistein Moholt).

Låvesvale *Hirundo rustica*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Ekstremum: 27.04.68 (Tore Gunnarsen) og 05.09.77 (Tom Schandy). Arten hekker i området. Opptil flere hundre individer observert i august 1977.

NÅ: Vanlig i sommerhalvåret fra ultimo april til september, hyppigst i trekk-tidene. Tidligst 1 ind. 10.04.21 (Eirik Kristoffersen mfl.), seinest 1 ind. 03.10.21 (Jan Gylder, Gustav Aagenes Ersdal). Jevnlig opptil 10-20 ind. i trekk-tidene, sjelden > 30 ind., maks. 100 ind. 11.05.23 (Finn Hauge), 70 ind. 10.08.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler). Arten hekker i området, bl.a. et par inne i fugletårnet de siste årene.

Taksvale *Delichon urbicum*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Ekstremum: 11.05.77 (Tom Schandy) og 04.09.77 (Morten Halmrast). Arten hekker i området. Opptil flere hundre individer observert i august 1977.

NÅ: Vanlig i sommerhalvåret fra medio april til august, hyppigst i trekk-tidene. Tidligst 3 ind. 23.04.18 (Terje Axelsen, Øistein Moholt), seinest 2 ind. 27.08.22 (Steinar Stueflotten). Jevnlig 2-10 ind., sjelden > 15 ind., maks. 30 ind. 10.05.21 (Eli Gates) og 30 ind. 10.08.20 (Melvin Åsum). Hekker på Bokerøya.

Stjertmeis *Aegithalos caudatus*

Ny art: 8 ind. 15.12.06 (Bent Ellingsen).

NÅ: Sjelden, 6 ind. 27.02.22 (Pål Gisle).

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Ekstremum: 05.05.77 (Tom Schandy) og 29.09.77 (Morten Halmrast). Arten hekker trolig. Maks. antall: 2 ind.

NÅ: Vanlig i sommerhalvåret, hyppigst i trekktidene vår og høst, kun 1-5 ind. Ekstremum: 21.04.18 (Gustav Aagenes Ersdal) og 08.09.22 (Melvin Åsum).

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Ny art: 3 ind. 04.-05.10.97 (NOF Vestfold).

NÅ: Enkeltindivider sporadisk i sommerhalvåret, hyppigst i trekktidene vår (april) og høst (september). Tidligst 1 ind. 08.04.18 (Frode N. Bye, Eli Gates), seinest 1 ind. 07.11.20 (Steinar Stueflotten), seint funn. Maks. 3 ind. 22.08.21 (Steinar Stueflotten).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus*

Ny art: 1 ind. 16.05.97 og 1 ind. 24.06.97 (NOF Vestfold).

NÅ: Sjelden, 3 ind. sang 02.06.13 (Frode N. Bye, Kjell Isaksen), 1 ind. sang 28.06.19 (Terje Axelsen, Øistein Moholt).

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus*

FØR: Sjelden, hørt nord for Bokerøya i 1974 (Leif Greger). 1 ind. sang helt sør i området 07.07.77 (Tom Schandy, Morten Winness). Seinere 1 ind. varslende 21.08.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: 1-2 ind. jevnlig i mai-juni, mer sporadisk til september, tidligst 1 ind. sang 10.05.16 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler), seinest 1 ind. 19.09.20 (Jorunn Villand). Maks. 4 ind. 13.06.12 (Kjetil Johannessen) og 19.06.13 (Eli Gates).

Myrsanger *Acrocephalus palustris*

Ny art: 1 ind. 16.06.03 (Frode N. Bye).

NÅ: Sporadisk, 1-2 ind. trolig årvisst i juni. Tidligst 1 ind. sang 25.05.14 (Kjetil Johannessen), seinest 1 ind. sang 05.07.11 (Henning Anker Johansen). Maks. 3 ind. sang 26.05.13 (Kjetil Johannessen mfl.).

Gulsanger *Hippolais icterina*

FØR: Sjelden, 1 ind. sang 12.06.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk 1-2 ind. i mai-juni, tidligst 1 ind. sang 13.05.17 (Eli Gates), seinest 1 par varslende, indikasjon på hekking 22.07.17 (Thomas Sæther, Ann-Kristin Molværsmyr), også 1 ad. m/mat til 2 unger 07.07.11 (Odd Rygh).

Munk *Sylvia atricapilla*

FØR: Regulær om sommeren. Tidligst: 1 ind. 26.05.77 (Tom Schandy). Opptil 2 ind. sang i juni 1977.

NÅ: Sporadisk 1-2 ind. vår og sommer, tidligst 1 par 10.05.23 (Steinar Stueflotten), seinest 2 ind. 05.07.21 (Eirik Kristoffersen). Tidligere 1 ind. 08.08.09 (Bent Ellingsen).

Hagesanger *Sylvia borin*

FØR: Regulær om sommeren? Hørt to ganger i 1977: 1 ind. 12.06.77 (Tom Schandy) og 1 ind. 25.06.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk 1-2 ind. i perioden mai-juli, tidligst 1 ind. 11.05.20 (John Sandve), seinest 1 ind. 20.07.16 (Terje Axelsen). Maks. 3 ind. sang 26.05.18 (Gustav Aagenes Ersdal).

Møller *Curruca curruca*

Ny art: 1 ind. 11.05.20 (Kenneth Lunna, John Apeland), 1 hann sang 25.05.22 (Jens Erik Nygård).

Tornsanger *Curruca communis*

FØR: Regulær om sommeren. Hekker trolig. Ekstremum: 18.05.77 (Tom Schandy) og 27.08.77 (Morten Halmrast). Maks. 3 ind. 26.05.77 (Tom Schandy).

NÅ: Jevnlig 1-2 ind. i perioden mai-juni, mer sporadisk i juli-august. Tidligst: 1 ind. 02.05.20 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm), seinest: 1 ind. 26.08.11 (Eirik Kristoffersen). Maks. 3 ind. 17.06.12 (Eli Gates, John Apeland). Hekker enkelte år.

Fuglekonge *Regulus regulus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 28.09.21 (Kai Månsson).

Gjerdsmett *Troglodytes troglodytes*

Ny art: 2 ind. 08.10.06 (NOF Vestfold), sporadiske observasjoner i oktober 2007-2009.

NÅ: Sporadisk vår og høst, ekstremum vår: 1 ind. 07.02.22 (Marius von Glahn) og 1 ind. 23.05.23 (Melvin Åsum), og ekstremum høst: 1 ind. 30.09.22 (Steinar Stueflotten) og 1 ind. 21.11.20 (Steinar Stueflotten). Maks. 3 ind. 14.02.20 (Marius von Glahn).

Spettmeis *Sitta europaea*

FØR: Sjelden, 1 ind. 27.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 07.10.12 (Jan Gylder mfl.) og 1 ind. 05.10.14 (Eli Gates).

Stær *Sturnus vulgaris*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Arten hekker. Ekstremum: 50 ind. 30.03.69 (Tore Gunnarsen) og 1 ind. 11.12.77 (Tom Schandy, Øivind Syvertsen). Maks. 100 ind. 25.06.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy) og 13.08.77 (Morten Halmrast, Morten Winness).

NÅ: Vanlig i perioden mars-juli, mer sporadisk om høsten (august – primo oktober). Tidligst 3 ind. 24.02.22 (Melvin Åsum), seinest 07.10.12 (Jan Gylder mfl.). Jevnlig opptil 10-25 ind., sjelden > 50 ind., maks. 120 ind. 07.06.11 (Bjørnar Olsen). Arten hekker i området, bl.a. på Krokåsen.

Måltrost *Turdus philomelos*

FØR: Sjelden, 1 ind. 12.06.77 (Tom Schandy), også sett 03.09.77 (Morten Halmrast, Morten Winness).

NÅ: Enkeltindivider sporadisk om våren, ekstremum: 08.04.20 (Melvin Åsum) og 05.06.16 (Kjetil Johannessen), hyppigst i april. Sjelden om høsten: 1 ind. 20.09.20 (Jan Olav Nybo mfl.).

Duetrost *Turdus viscivorus*

Ny art: Sjelden, 3 ind. 01.04.10 (Bent Ellingsen).

NÅ: Sjelden på vårtrekket: 1 ind. 08.04.18 (Eli Gates), 5 ind. 29.03.20 (Frode N. Bye), 2 ind. 23.04.21 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm) og 2 ind. 27.04.23 (Steinar Stueflotten).

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Hekker i området. Ekstremum: 18.05.77 og 28.10.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig i perioden april-juni, tidligst 3 ind. 30.03.17 (Eli Gates, John Apeland). Jevnlig 1-4 ind., maks. 10 ind. 08.04.18 (Frode N. Bye). Hekker i området. Mer sporadisk om høsten, 1-10 ind., maks. 100 ind. 18.10.16 (Rolf Kristoffersen), seinest 2 ind. 01.12.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler).

Svarttrost *Turdus merula*

FØR: Regulær vår, sommer og høst, kun enkeltindivider. Tidligst: 1 ind. 16.04.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig vår og sommer (mars-juli), tidligst 1 ind. 26.02.23 (Pål Gisle). Jevnlig 1-2 ind., sjelden > 3 ind., maks. 6 ind. 07.04.23 (Terje Bråthen). Enkeltindivider mer sporadisk om høsten, seinest 1 ind. 25.11.16 (Finn Hauge).

Gråtrost *Turdus pilaris*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Hekker i området. Ekstremum: 01.05.77 (Tom Schandy) og 11.12.77 (Tom Schandy, Øivind Syvertsen). Maks. antall: 30 ind. 16.10.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig vår og sommer i perioden april-juli, tidligst 8 ind. 15.03.22 (Eli Gates), typisk 1-5 ind., maks. 10 ind. Arten hekker i området. Hovedtrekk om høsten i oktober med typisk opptil 10-12 ind., sjelden i større flokker som 100 ind. 23.10.11 (Kjetil Johannessen) og 300 ind. 02.11.15 (Terje Axelsen). Sjelden til sporadisk om vinteren, av og til i småflokker, maks. 73 ind. 10.01.20 (Eli Gates).

Gråfluesnapper *Muscicapa striata*

FØR: Regulær og sommeren. Hekket på Krokåsen både i 1976 og 1977 (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness). Ekstremum: 1 ind. 12.06.77 (Tom Schandy) og 1 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Morten Winness).

NÅ: Enkeltindivider sporadisk i mai-juli, ekstremum: 11.05.23 (Eli Gates, Richard Gates) og 20.07.16 (Terje Axelsen). Arten hekket på Høyen i 2019 (Ole-Kristian Antonsen).

Rødstrupe *Erithacus rubecula*

FØR: Uregelmessig om sommeren. Bare to observasjoner i 1977: 1 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Morten Winness) og 1 ind. 29.09.77 (Morten Halmrast).

NÅ: Enkeltindivider sporadisk i perioden ultimo mars til primo november, ekstremum: 1 ind. 26.03.20 (Marius von Glahn) og 1 ind. 01.11.13 (Eli Gates, John Apeland). Maks. 2 ind.

Blåstrupe *Luscinia svecica*

FØR: Sjelden om våren, 1 ind. 05.05.77 (Tom Schandy). Regulær om høsten, ekstremum: 2 ind. 23.08.77 (Morten Winness) og 3 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Morten Winness). Seinere 1 ind. 19.09.82 (Tore Gunnarsen). Ingen observasjoner i seinere år.

Nattergal *Luscinia luscinia*

Ny art: Sjelden, 1 ind. sang 06.06.03 (Frode N. Bye). Eneste kjente funn.

Svarthvit fluesnapper *Ficedula hypoleuca*

FØR: Regulær om sommeren. Hekker i området.

NÅ: Sporadisk vår (mai) og sommer, tidligst 1 ind. sang 06.05.15 (Terje Axelsen), maks. 3 ind. 04.07.20 (Lennart Wam Hansson mfl.). Sjelden om høsten: 1 ind. 05.09.22 (Steinar Stueflotten).

Rødstjert *Phoenicurus phoenicurus*

Ny art: 1 hann 29.06.16 (Terje Axelsen) og 1 hann 13.05.17 (Eli Gates).

Buskskvett *Saxicola rubetra*

FØR: Uregelmessig om sommeren, 1-2 ind. Ekstremum: 2 ind. 30.05.77 (Tom Schandy) og 1 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Morten Winness).

NÅ: Sporadisk om sommeren, hyppigst i mai-juni, ekstremum: 1 ind. 08.05.22 (Martin Lindal) og 1 ind. 14.09.19 (Steinar Stueflotten). Normalt bare enkeltindivider, maks. 3 ind. 10.09.21 (Melvin Åsum).

Steinskvett *Oenanthe oenanthe*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Hekker i området. Ekstremum: 1 ind. 05.05.77 og 2 ind. 06.10.77 (Tom Schandy). Maks. antall 8 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy, Morten Winness).

NÅ: Sporadisk vår og sommer, hyppigst i april-mai, ekstremum: 1 ind. 25.04.20 (Eli Gates) og 1 ind. 15.09.20 (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-2 ind., maks. 5 ind. 17.06.12 (Eli Gates, John Apeland).

Fossefall *Cinclus cinclus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. 14.11.81 (Terje Gustavsen). Seinere 1 ind. 15.03.09 (Bent Ellingsen).

Pilfink *Passer montanus*

FØR: Regulær hele året. Hekker i området. Maks. antall: 50 ind. 19.09.77 (Tom Schandy).

NÅ: Jevnlig det meste av året, hyppigst vår og sommer, sjelden om vinteren. Typisk 1-5 ind., maks. 20 ind. 01.12.15 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler) og 28.06.19 (Terje Axelsen, Øistein Moholt). Arten hekker i området.

Gråspurv *Passer domesticus*

FØR: Regulær hele året. Hekker i området. Maks. antall: 80 ind. 09.08.77 (Tom Schandy, Morten Winness).

NÅ: Jevnlig vår og sommer, ekstremum: 2 ind. 26.03.20 (Marius von Glahn) og 5 ind. 07.08.16 (Kristoffer Bøhn). Typisk 2-5 ind., maks. 20 ind. 31.07.12 (Kristoffer Bøhn). Mulig hekkefugl i området.

Jernspurv *Prunella modularis*

Ny art: 1 ind. 04.-05.10.97 (NOF Vestfold).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 26.05.18 (Gustav Aagenes Ersdal) og 1 ind. 07.04.20 (Eli Gates).

Gulerle *Motacilla flava*

FØR: Regulær vår og høst. Ekstremum vår: 18.05.77 og 30.05.77 (Tom Schandy) og ekstremum høst: 20.07.77 og 05.09.77 (Tom Schandy), hovedtrekk i august. Maks. antall: 6 ind. 26.05.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk vår og høst. Vår: 2 ind. 10.05.16 (Terje Axelsen, Øyvind Stickler), 1 hann 12.05.22 (Steinar Stueflotten) og 1 ind. 13.05.17 (Eli Gates). Høst: 2 ind. 19.08.16 (Rolf Kristoffersen) og 1 ind. 26.08.14 (Terje Axelsen).

Sitronerle *Motacilla citreola*

Ny art: Sjelden, 1 2K hann Kinn, Grunnane 19.04.19 (Karin Herr). Funnet er godkjent av LRSK Vestfold.

Sitronerle hann Grunnane 19.04.19. Foto: Karin Herr

Vintererle *Motacilla cinerea*

Ny art: 1 ind. 15.08.15 (Jan Olav Nybo).

NÅ: 1-2 ind. sporadisk vår og høst. Ekstremum vår: 1 ind. 26.03.20 (Marius von Glahn) og 1 ind. 08.05.20 (John Sandve) og ekstremum høst: 1 1K 14.08.20 og 1 ind. 04.10.16 (Steinar Stueflotten).

Linerle *Motacilla alba*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Arten hekker. Ekstremum: 16.04.77 (Tom Schandy) og 09.10.77 (Tore Gunnarsen mfl.). Maks. antall: 20 ind. 19.09.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig i sommerhalvåret fra april til september, tidligst 1 ind. 26.03.20 (Marius von Glahn), seinest 1 ind. 04.10.16 (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-5 ind., sjelden > 10 ind., maks. 30 ind. 29.07.20 (Eli Gates). Arten hekker. Et sjeldent vinterfunn: 1 ind. 14.02.20 (Marius von Glahn).

Heipiplerke *Anthus pratensis*

FØR: Regulær vår og høst. Hovedtrekk vår: april-mai, ekstremum: 16.04.77 og 19.05.77 (Tom Schandy). Hovedtrekk høst: september med ekstremum: 30.08.77 (Morten Winness) og 28.10.77 (Tom Schandy). Maks. antall: 50 ind. 29.09.77 (Morten Halmrast).

NÅ: Jevnlig på vårtrekket i april-medio mai, ekstremum: 1 ind. 20.03.21 (Marius von Glahn) og 3 ind. 13.05.17 (Eli Gates), typisk 1-10 ind., sjelden > 25 ind., maks. 50 ind. 28.04.18 (Gustav Aagenes Ersdal). Jevnlig på høsttrekket i august-september med ekstremum: 1 ind. 13.08.21 (Steinar Stueflotten) og 1 ind. 07.10.12 (Jan Gylder mfl.), typisk 1-6 ind., maks. 15 ind. 10.09.21 (Melvin Åsum).

Trepiplerke *Anthus trivialis*

FØR: Sjelden, 1-5 ind. 19.09.77 (Tom Schandy). Arten er trolig noe oversett på trekket. Seinere 2 ind. 21.08.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Sjelden, 2 ind. 26.08.14 (Terje Axelsen).

Skjærpiplerke *Anthus petrosus*

FØR: Sjelden, 1 ind. 27.08.77 og 2 ind. 03.09.77 (Morten Halmrast, Morten Winness).

NÅ: Sjelden på vår- og høsttrekket, 2 ind. 08.04.18 (Eli Gates), 2 ind. 28.09.21 (Kai Månsson) og 2 ind. 05.04.23 (Terje Pettersen, Tore Westgård, Kendt Myrmo).

Bokfink *Fringilla coelebs*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Ekstremum: 2 ind. 16.04.77 (Tom Schandy) og 5 ind. 09.10.77 (Tore Gunnarsen, Jens Erik Nygård mfl.).

NÅ: Vanlig i perioden ultimo mars – juni, hyppigst på vårtrekket i april, tidligst: 1 ind. 24.03.13 (Knut Arne Nygård) og 24.03.16 (Eli Gates, John Apeland). Mer sporadisk sommer og høst, seinest: 1 ind. 02.10.22 (Jan Gylder). Jevnlig 1-5 ind., maks. 10 ind. 15.04.14 (Terje Axelsen).

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*

FØR: Sjelden, udaterte observasjoner fra Krokåsen (Morten Halmrast). Seinere 1 ind. 05.09.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Sjelden til sporadisk på høsttrekket i september-oktober med ekstremum: 10 ind. 19.09.21 (Steinar Stueflotten) og 100 ind. 23.10.11 (Kjetil Johannessen).

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

Ny art: Sjelden, 5 ind. 08.04.09 (Kristoffer Bøhn).

NÅ: Sjelden, 1 ind. 03.07.19 (Ole-Kristian Antonsen), 1 ind. 16.04.23 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm).

Dompap *Pyrrhula pyrrhula*

FØR: Regulær hele året. Bare 1-2 ind. sammen.

NÅ: Sjelden vår: 1 ind. 20.03.21 (Marius von Glahn) og høst: 3 ind. 12.11.14 (Terje Axelsen) og 2 ind. 17.10.15 (Jostein Bærø Engdal mfl.).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Ny art: Sjelden, 1 ind. sang 21.05.06 (Finn Hauge).

NÅ: Sjelden, 1 ind. sang 04.06.18 (Eli Gates).

Grønnfink *Chloris chloris*

FØR: Regulær hele året med størst antall om høsten. Maks. antall: 140 ind. 14.11.77 og 80 ind. 28.11.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig hele året, hyppigst om våren, mest tallrikt om høsten. Jevnlig 1-5 ind., sjelden > 25 ind., maks. 65 ind. 03.09.11 (Eli Gates). Tidligere maks. 210 ind. 04-05.10.97 (NOF Vestfold).

Bergirisk *Linaria flavirostris*

FØR: Sjelden, men årlig. Observert 11.04.77 og 2 ind. 16.10.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sjelden, 30 ind. 30.10.13 (Egil Soglo), 1 ind. 26.03.20 (Marius von Glahn) og 2 ind. 11.05.20 (Kenneth Lunna, John Apeland).

Tornirisk *Linaria cannabina*

FØR: Regulær vår, sommer og høst med størst antall om høsten. Ekstremum: 5-10 ind. 16.04.77 og 5-10 ind. 28.10.77 (Tom Schandy). Maks. antall: 60 ind. 19.09.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk i sommerhalvåret, ekstremum: 1 hann 30.03.22 (Steinar Stueflotten) og 1 ind. 23.10.11 (Kjetil Johannessen). Typisk 1-5 ind., maks. 10 ind. 19.09.21 (Steinar Stueflotten).

Gråsisik *Acanthis flammea*

FØR: Tilnærmet årviss. Observert bl.a. høsten 1976.

NÅ: Sporadisk det meste av året. Ekstremum: 8 ind. 06.03.20 (Melvin Åsum) og 1 ind. 04.12.16 (Eli Gates). Typisk 1-10 ind., sjelden > 15 ind., maks. 35 ind. 26.10.17 (Eli Gates).

Brunsisik *Acanthis cabaret*

Ny art: 2 ind. 12.05.14 (Terje Axelsen). Var ikke egen art på 1970-tallet.

NÅ: Sjelden, 1 hann 10.06.17 (Ken Adelsten Jensen, Odd Rygh).

Polarsisik *Acanthis hornemanni*

Ny art: 3 ind. 01.11.13 (Eli Gates, John Apeland), funnet er godkjent av LRSK Vestfold.

Furukorsnebb *Loxia pytyopsittacus*

Ny art: 2 ind. 12.04.04 (Egil Mikalsen, Christoffer Mikalsen).

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*

FØR: Sjelden, udaterte observasjoner fra Krokåsen (Morten Halmrast).

NÅ: Sjelden, 2 ind. 24.03.16 (Eli Gates, John Apeland).

Stillits *Carduelis carduelis*

FØR: Uregelmessig og fåtallig hele året. Flere ind. 16.02.75 (Anders Hals, Tore Gunnarsen mfl.). 1 ind. 20.07.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk 1-2 ind. i perioden mars-november, sjelden > 5 ind. maks. 30 ind. 23.10.11 (Kjetil Johannessen) og 10 ind. 19.03.21 (Steinar Stueflotten). Ekstremum: 2 ind. 19.02.20 (Eli Gates) og 1 ind. 20.11.11 (Anders Hangård).

Grønnsisik *Spinus spinus*

FØR: Uregelmessig og fåtallig hele året. 1-10 ind. 16.04.77 – 14.11.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sporadisk og uregelmessig hele året, hyppigst om høsten. Jevnlig i småflokker på opptil 10-20 ind., sjelden > 40 ind., maks. 300 ind. 16.12.19 (Finn Hauge) og 100 ind. 05.10.14 (Eli Gates).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*

FØR: Sjelden, en udatert vårobservasjon av 15 ind. (Birger Hekkelstrand). 3 ind. 06.10.77 og 2 ind. 28.10.77 (Tom Schandy).

NÅ: Sjelden, 8 ind. 08.04.18 (Eli Gates).

Gulspurv *Emberiza citrinella*

FØR: Regulær hele året. Maks. antall: 6 ind. 16.10.77 (Tom Schandy).

NÅ: Vanlig det meste av året, sjelden om vinteren. Jevnlig 1-5 ind., maks. 40 ind. 01.03.17 (Eli Gates mfl.). Arten hekker trolig i området.

Sivspurv *Emberiza schoeniclus*

FØR: Regulær vår, sommer og høst. Hekker trolig. Ekstremum: 01.05.77 (Tom Schandy) og 09.10.77 (Tore Gunnarsen, Jens Erik Nygård mfl.). Maks. antall 6-8 ind. 25.06.77 (Morten Halmrast, Tom Schandy). Seinere 20 ind. 05.09.82 (Tore Gunnarsen).

NÅ: Vanlig i sommerhalvåret, hyppigst i perioden ultimo mars – primo juli, mer sporadisk om høsten. Ekstremum: 3 ind. 20.03.21 (Marius von Glahn) og 1 ind. 12.10.21 (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-3 ind., maks. 6 ind. 10.08.20 (Melvin Åsum). Arten hekker.

Konklusjoner

Grunnane ble vernet som naturreservat i 1981 for å ta vare på et stort gruntvannsområde med et rikt og interessant fugleliv av særlig betydning for vann- og våtmarksfugler. Siden vi har en god og detaljert oversikt over fuglelivet på Grunnane tilbake på 1970-tallet, har det vært mulig å sammenligne ulike fuglearters forekomst i området før 1980 med dagens situasjon etter 2010. Per 1980 var det observert 129 fuglearter på Grunnane. Etter det har det kommet til 56 nye arter slik at vi nå er oppe i 185 arter per mai 2023. Flere nye arter og noen arter som var sjeldne eller fåtallige på 1970-tallet, er nå å anse som vanlige arter, bl.a. hvitkinngås, kanadagås, grågås, ærfugl, sjøorre, toppdykker og storskarv. 12 sjeldne arter fra 1970-tallet er ikke blitt observert etter 1977, mens arter som sangsvane, vipe, myrsnipe og makrellterne er blitt mer fåtallige i seinere år jamført perioden før 1980. I sum har nok likevel artsmangfoldet i området økt i løpet av de siste 40-50 årene, selv om noe av denne økningen trolig må tilskrives hyppigere besøk og mer omfattende kartlegginger i seinere år. En annen viktig endring i løpet av disse årene er at mange trekkfugler nå ankommer 1-2 uker tidligere om våren enn de gjorde på 1970-tallet. Hovedårsaken til dette er klimaendringer med gradvis varmere vær og tidligere vår.

Takksigelser

Mange personer har bidratt med opplysninger til denne rapporten. En særlig takk til Tore Gunnarsen som har gitt meg tilgang til mange upubliserte notater fra Grunnane på 1970/1980-tallet. Takk også til Tom Schandy som ved sin rapport fra 1970-tallet, inspirerte meg til å skrive denne artikkelen, samt for personlige opplysninger om hvordan kartleggingsarbeidet ble gjennomført den gangen. En stor takk også til fotografene som har gitt meg tillatelse til å bruke bildene deres i denne rapporten.

Referanser

- Andersen, T., Bergan, M. og Andersen, G. S. 2017. Sjøfuglregistreringer langs kysten av Buskerud 2017. Prosjektrapport til Fylkesmannen, 16 sider.
- Andersen, T., Tollefsen, E. T. og Bergø, H. 2008. Sjøfuglregistreringer langs kysten av Buskerud 2007. Buskskvetten 24, s. 70-80.
- Bergan, M., Andersen, G. S. og Andersen, T. 2021. Hekkende sjøfugl i indre og midtre Oslofjord 2021. Prosjektrapport NOF Oslo og Akershus, 61 sider. Ref. <http://oa.birdlife.no/9076>
- Fylkesmannen i Vestfold. Forvaltningsplan for Grunnane naturreservat, Svelvik kommune. Revidert 23.12.13.
- Gunnarsen, T. Fugleobservasjoner fra Grunnane i perioden 1968 til 1983. Upubliserte notater.
- Hagelund, K. & Norderhaug, M. 1975. Utkast til verneplan for våtmarksområder i Vestfold fylke. Fylkesmannen i Vestfold, Tønsberg. 51 s.
- Larsen, B. H., Ree, V., Myrmo, K. og Brandt, M 2016. Overvåking av hekkende vannfugl i Steinsfjorden, Tyrifjorden, Bergsjø, Solbergstjern og Væleren i 2015. Fugler og natur i Buskerud. Rapport nr. 1 – 2016. NOF avd. Buskerud.
- López, A., Røer, J. E., Nordsteien, O., & Heggøy, O. 2019. Vårtrekket er skjøvet fram betydelig i løpet av 50 år. Vår Fuglefauna 42, s.132-134.
- López, A., Røer, J. E., Kristiansen, V., Ranke, P. S. & Solvang, R. 2022. Overvåking av trekkfugler i Sør-Norge. BirdLife Norge - Rapport 2022-3. 41s.
- Munthe-Kaas Lund, H. 1971. Faglig vurdering av fuglelivet på Grunnane, Svelvik i Vestfold. Notat 3 sider.
- Ranke, P. S., López, A. & Røer, J. E. 2022. Tidsmessige endringer og forløp av fugletrekket om høsten. Jomfruland og Lista fuglestasjoner 1990–2021. BirdLife Norge - Rapport 2022-4. 31 s
- Schandy, T. 1978. Fuglelivet på Grunnane, Svelvik i Vestfold. Notat 28 sider.
- Shimmings, P. & Øien, I. J. 2015. Bestandsestimater for norske hekkfugler. NOF-rapport 2015-2. 268 s.
- Stueflotten, S. 2021. Fugler i Øvre Eiker 2009-2019. Rapport NOF Øvre Eiker lokallag. 148 s.